

Bezpieczeństwo i równe traktowanie na Uniwersytecie Jagiellońskim 2023/2024

Raport z badania

Dział ds. Bezpieczeństwa
i Równego Traktowania
– Bezpieczni UJ

Sugerowane cytowanie:

Bezpieczni UJ (2025). *Bezpieczeństwo i równe traktowanie na Uniwersytecie Jagiellońskim 2023/2024. Raport z badania*. Dział ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ.

Realizacja badania, analiza i interpretacja danych:

Katarzyna Krzemińska, dr Stella Strzemecka

Redakcja merytoryczna:

Ewelina Ciaputa, Wojciech Jarczyk, Katarzyna Krzemińska, Aleksandra Migalska, Radek Nawojski, Michał Powszedniak, Ewa Stoecker, dr Stella Strzemecka, Agnieszka Sznajder

Skład: Radek Nawojski

ISBN 978-83-958857-5-4

© Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Dział ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ

Spis treści

Wnioski i rekomendacje	5
Podsumowanie wyników	5
Rekomendacje	7
Charakterystyka badania	11
Opis badania	11
Metodologia	11
Opis próby	13
Wyniki	19
Ogólna ocena bezpieczeństwa i równego traktowania	19
Ocena bezpieczeństwa i sprawiedliwego i równego traktowania	21
Doświadczenie niepożądanych sytuacji	26
Opis niepożądanych sytuacji	29
Zgłoszenie niepożądanego zdarzenia	38
Dodatkowe uwagi osób badanych	42
Załącznik – kwestionariusz ankiety „Badanie bezpieczeństwa i równego traktowania 2023/2024”	

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Podsumowanie wyników

- ❖ Osoby studiujące na Uniwersytecie Jagiellońskim zazwyczaj (6 na 10 osób, 59,3% odpowiedzi) spodziewają się reakcji kogoś z UJ w sytuacji, gdy na uczelni wydarzy się coś złego. Rzadziej jednak deklarują wiedzę, na temat tego do kogo się zgłosić w takiej sytuacji (5 na 10 osób, 48,8% odpowiedzi). Najmniej osób wie, jakiego rodzaju wsparcia można oczekiwać ze strony uczelni (1 na 3 osoby, 35,4% odpowiedzi).
- ❖ Analogicznie jak w poprzednich latach, poziom bezpieczeństwa jest przez osoby kształcące się na UJ lepiej oceniany od poziomu równego traktowania. Bezpiecznie na UJ czują się 4 osoby na 5 (85,4% odpowiedzi), a sprawiedliwie i równo traktowane 7 na 10 osób (72,3% odpowiedzi). Jednocześnie niski poziom bezpieczeństwa wskazała co czternasta osoba (8,6%), a niski poziom równego traktowania co szósta osoba (16,9%).
- ❖ Prawie 1 na 4 osoby (23%) doświadczyła jakiegoś rodzaju agresji lub przemocy. Agresji i przemocy werbalnej doświadczyło 15,6% osób, agresji i przemocy niewerbalnej 11,6%, a 0,7% agresji i przemocy fizycznej.
- ❖ Najczęstszymi niepożądanymi sytuacjami lub zachowaniami doświadczanymi przez osoby badane były: zły stan techniczny budynków i instalacji (17,3% wskazań, 29,2% osób badanych), mikroagresje (16,5% wskazań, 27,8% osób badanych), nieprzestrzeganie warunków zaliczenia lub organizacji zajęć przez osoby prowadzące zajęcia (16,1% wskazań, 27,1% osób badanych) oraz inne przejawy dyskryminacji, nierównego traktowania i/lub nadużywania pozycji władzy (15,6% wskazań, 26,4% osób badanych).
- ❖ Najczęściej niepożądanych sytuacji dopuszczały się osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne (ogółem 43,8% wskazań) oraz inne osoby studiujące (30,6%).

- ❖ W porównaniu z innymi grupami objętymi badaniem najniżej poziom bezpieczeństwa i równego traktowania oceniają osoby kształcące się w szkołach doktorskich. Najwyżej powyższe obszary zostały z kolei ocenione przez osoby uczestniczące w studiach krótkoterminowych i podyplomowych.
- ❖ Poziom bezpieczeństwa najlepiej oceniany jest przez mężczyzn (39,2% „raczej tak”, 47,8% „zdecydowanie tak”). Kobiety (45,9% „raczej tak”, 39,95% „zdecydowanie tak”), osoby niebinarne (46,3% „raczej tak”, 31,7% „zdecydowanie tak”) i osoby wskazujące płeć „inna” (44,4% „raczej tak”, 33,3% „zdecydowanie tak”) ogólnie oceniają poziom bezpieczeństwa wysoko, jednak dominują wśród nich odpowiedzi mniej zdecydowane niż wśród mężczyzn.
- ❖ Również mężczyźni (41,7% odpowiedzi „raczej tak”, 35,3% odpowiedzi „zdecydowanie tak”) nieznacznie lepiej od kobiet oceniają poczucie sprawiedliwego i równego traktowania (39,6% „raczej tak”, 31,8% „zdecydowanie tak”). Osoby niebinarne oceniły poziom sprawiedliwego i równego traktowania najniżej (46,3% „raczej tak”, 24,4% „zdecydowanie tak”), a osoby wskazujące płeć „inna” najwyżej (55,6% „raczej tak”, 22,2% „zdecydowanie tak”). Różnice między ocenami wszystkich grup nie są istotne statystycznie.
- ❖ Opis niepożądanego zachowania w ramach pytania otwartego przedstawiło 179 osób (w sumie 229 wskazań niepożądanych sytuacji). Najczęściej niepożądane sytuacje dotyczyły: złego stanu technicznego budynków i instalacji (50 wskazań), nieprzestrzegania warunków zaliczenia lub organizacji zajęć przez osoby prowadzące zajęcia (23 wskazania), agresji i przemocy werbalnej (22 wskazania), innych przejawów dyskryminacji, nierównego traktowania i/lub nadużywania pozycji władzy (18 wskazań) oraz dyskryminacji ze względu na stan zdrowia/niepełnosprawność (17 wskazań).

Aż 7 na 10 osób (70,3% badanych, 24,1% wskazań) wskazało, że w sytuacji, gdy będą potrzebować pomocy uda się do grupy pracowników i pracownic dydaktycznych. Około dwukrotnie mniej osób skontaktuje się z osobami z administracji pracującymi w dziekanatach lub sekretariatach (12,8% wskazań, 37,3% osób), władzami dziekańskimi/institutu (12% wskazań, 35% osób) lub Działem Dział ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ (11,4% wskazań, 22,1% osób)

Rekomendacje

Działania skierowane do osób uczących się na UJ

Realizacja działań informacyjno-promocyjnych oraz edukacyjnych, które uwrażliwiają na sytuacje naruszające poczucie bezpieczeństwa osobistego i nierównego traktowania.

Realizacja działań informacyjno-promocyjnych oraz edukacyjnych na temat wsparcia udzielanego na uczelni osobom transpłciowym i niebinarnym oraz uwrażliwiających studentów i studentki uczelni na kwestie transpłciowości i niebinarności.

Realizacja działań informacyjno-promocyjnych oraz edukacyjnych, które umożliwiają zdobycie wiedzy w zakresie reagowania na konflikty rówieśnicze oraz niepożądane sytuacje doświadczane ze strony pracowników i pracownic UJ, w tym pozyskanie informacji na temat tego, gdzie należy zgłaszać tego typu sytuacje oraz jakiego rodzaju wsparcia można oczekiwać ze strony uczelni.

Realizacja szkoleń tematycznych związanych z kwestiami bezpieczeństwa osobistego i równego traktowania.

Działania skierowane do osób pracujących na UJ

Realizacja działań informacyjno-promocyjnych oraz edukacyjnych na temat tego, jakie zachowania są niepożądane i nie powinny mieć miejsca w relacji osoba prowadząca zajęcia-osoba ucząca się.

Realizacja działań informacyjnych oraz edukacyjnych na temat wsparcia udzielanego na uczelni osobom transpłciowym i niebinarnym oraz uwrażliwiających osoby pracujące na uczelni (szczególnie osoby prowadzące zajęcia oraz pracujące w sekretariatach i dziekanatach) na kwestie transpłciowości i niebinarności.

Realizacja działań informacyjno-promocyjnych oraz edukacyjnych, które umożliwiają zdobycie wiedzy w zakresie zgłaszania niepożądanych sytuacji do różnych jednostek uczelni, wraz z informacją na temat specyfiki tych jednostek (np. Dział ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ, Studencki Ośrodek Wsparcia i Adaptacji – SOWA, Centrum Dostępności, Rzecznik Praw i Wartości Akademickich, Inspektorat BHP UJ oraz Inspektorat BHP i Ochrony Przeciwpożarowej Collegium Medicum UJ).

Działania o charakterze ogólnouniwersyteckim

Upowszechnianie informacji na temat Działu Bezpieczni UJ i profilu działalności w celu zwiększenia widoczności tej jednostki, a także podnoszenia świadomości wśród osób studiujących, że jest to jednostka dedykowana przyjmowaniu zgłoszeń w zakresie nierównego traktowania i dyskryminacji oraz podejmowaniu stosowanych działań interwencyjnych.

Ulepszenie ankiety zgodnie z najważniejszymi sugestiami osób badanych.

Zintensyfikowanie działań promocyjnych badania „Bezpieczeństwo i równe traktowanie na Uniwersytecie Jagiellońskim”.

Budowanie sieci współpracy pomiędzy Działem Bezpieczni UJ a różnymi jednostkami uczelnianymi w celu zwiększenia skuteczności działań prewencyjnych oraz interwencyjnych w odpowiedzi na zgłoszenia dotyczące naruszenia bezpieczeństwa osobistego i nierównego traktowania,

Ulepszenie procedur zgłaszania problemów w związku ze złym stanem technicznym budynków i instalacji oraz z zakresu BHP i bezpieczeństwa przeciwpożarowego, a także upowszechnianie wiedzy w zakresie ścieżek zgłaszania tego typu problemów.

Współpraca Działu Bezpieczni UJ z jednostkami związanymi z uniwersytetem, które nie świadczą działalności edukacyjnej (np. akademiki) w celu uwrażliwienia na sytuacje naruszające bezpieczeństwo osobiste i dotyczące nierównego traktowania oraz radzenia sobie z nimi.

Diagnoza sytuacji związanej z wewnętrznymi regulacjami i praktykami w jednostkach dydaktycznych dotyczącymi honorowania zwolnień lekarskich przedstawianych na uczelni przez osoby studiujące.

CHARAKTERYSTYKA BADANIA

Opis badania

Oddajemy w Państwa ręce raport będący rezultatem czwartej edycji badania sondażowego „Bezpieczeństwo i równe traktowanie na Uniwersytecie Jagiellońskim”, zrealizowanego w roku akademickim 2023/2024 przez Dział ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ. Celem badania jest określenie poziomu bezpieczeństwa i równego traktowania na podstawie opinii społeczności studenckiej i doktoranckiej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Rokrocznie wyniki badania są przekazywane władzom Uniwersytetu Jagiellońskiego w formie raportu, publikowanego także na [stronie internetowej Działu Bezpieczni UJ](#).

Ponadto odpowiedzi na pytania otwarte są analizowane z podziałem na poszczególne jednostki dydaktyczne, a wyniki tych analiz przekazywane są osobom pełniącym funkcje kierownicze w tych jednostkach. Wraz z tym przekazywana jest oferta wsparcia ze strony Działu Bezpieczni UJ.

Od niniejszej edycji wyniki badania przekazywane są również jednostkom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo i higienę pracy i kształcenia na uczelni, tj. Inspektoratowi BHP UJ oraz Inspektoratowi BHP i Ochrony Przeciwpożarowej Collegium Medicum UJ.

Metodologia

Badanie „Bezpieczeństwo i równe traktowanie 2023/2024” zostało przeprowadzone przy użyciu platformy IBM SPSS Data Collection. Okres zbierania ankiet trwał od 23 maja do 26 czerwca 2024 roku. Wszystkie osoby uprawnione do wzięcia udziału w badaniu otrzymały najpierw zapraszającą wiadomość e-mail wraz z indywidualnym linkiem do ankiety. Następnie trzykrotnie były wysyłane w tym czasie komunikaty przypominające o możliwości udziału w badaniu.

Na ankietę składały się pytania zamknięte (pięciostopniowa skala, jednokrotny wybór typu „tak”/„nie”, pytania wielokrotnego wyboru), pytania

półotwarte oraz pytania otwarte. Badanie koncentrowało się w trzech kluczowych obszarach zagadnień:

- > ogólnej oceny bezpieczeństwa i równego traktowania,
- > doświadczenia niepożądanych sytuacji oraz
- > zgłoszenia niepożądaney sytuacji.

Kwestionariusz ankiety wykorzystany w edycji 2023/2024 znajduje się w załączniku.

W latach 2021–2024 kwestionariusz ankiety przeszedł kilka istotnych zmian. Narzędzie wykorzystane w pierwszej, drugiej oraz trzeciej edycji było inspirowane fragmentem kwestionariusza „Barometr Satysfakcji Studenckiej” (w skrócie BSS), czyli cyklicznego badania poczucia zadowolenia wśród osób studiujących na UJ. W latach 2012–2019 [w strukturę kwestionariusza BSS](#) włączony był moduł dot. bezpieczeństwa i dyskryminacji. W 2021 roku Dział Bezpieczni UJ wydzielił ww. część narzędzia, wprowadził w niej znaczące modyfikacje i po raz pierwszy zrealizował odrębne badanie „Bezpieczeństwo i równe traktowanie”. W latach 2022 i 2023 w kwestionariuszu ankiety „Bezpieczeństwo i równe traktowanie” wprowadzono drobne zmiany m.in. w oparciu o informacje zwrotne zamieszczone w ankiecie z 2021 i 2022 roku. Zmiany wprowadzone w narzędziu z 2022 roku do pewnego stopnia pozwalają na porównanie wyników dwóch edycji badania (tj. edycji 2020/2021 z edycją 2021/2022), natomiast wyniki edycji 2022/2023 mogą być bezpośrednio porównywane z wynikami edycji 2021/2022. W roku 2024 w kwestionariuszu wprowadzono znaczące zmiany m.in. na podstawie informacji zwrotnych zamieszczonych w ankiecie z 2023 roku. Wprowadzone zmiany zasadniczo nie pozwalają na porównywanie wcześniejszych edycji ze sobą.

Prezentowane w tym raporcie zestawienia odpowiedzi na pytania zamknięte mogą różnić się podstawami procentowania, ponieważ w opracowaniu uwzględniono jedynie pełne obserwacje. Wyłączone zostały z tego wskazania „nie chcę odpowiadać na to pytanie” oraz braki danych. Tabele z pełnymi wynikami są zamieszczone w odrębnym dokumencie. Aneks zawierający tabele wynikowe jest dostępny na stronie Działu Bezpieczni UJ.

Na wybranych wykresach zaprezentowanych w raporcie dane przedstawione zostały w zaokrągleniu do liczb całkowitych. Dokładne dane znajdują się w aneksie dostępnym [stronie internetowej Działu Bezpieczni UJ](#). W raporcie odpowiedzi na pytania otwarte osób uczestniczących w badaniu przytoczono z zachowaniem oryginalnej pisowni. Ponadto, w opracowaniu – wszędzie tam, gdzie to możliwe – zastosowano język neutralny płciowo.

Opis próby

Zaproszenie do udziału w badaniu zostało skierowane do wszystkich osób studiujących i przygotowujących rozprawy doktorskie w Uniwersytecie Jagiellońskim, które posiadały aktywny status w systemie USOS – uczestniczące w co najmniej jednym programie studiów (n=35439).

Na zaproszenie do wypełnienia ankiety odpowiedziało łącznie 1729 osób. Oznacza to, że co dwudziesta osoba (ok. 4,9%) wzięła udział w badaniu. 983 ankiety¹ zostały wypełnione w całości, a 750 jedynie częściowo. Dało to stopę zwrotu badania, czyli zwrotność, na poziomie ok. 2,8%. Z analizy wykluczono wszystkie ankiety uzupełnione częściowo (n=750). Stan ten jest podobny do poprzedniej edycji badania z roku 2022/2023, gdzie zwrotność wyniosła ok. 2,7%.

W opisie wyników dla pytań wielokrotnego wyboru użyte są określenia „procent osób” i „procent wskazań”. Pierwsze z nich odnosi się do liczby osób, które odpowiedziały na dane pytanie, w drugim zaś podstawą procentowania jest suma liczby wszystkich odpowiedzi udzielonych przez badane osoby. W pytaniach jednokrotnej odpowiedzi określenia „procent osób” i „procent wskazań” są tożsame.

¹ W bazie danych znalazły się odpowiedzi od 4 osób, które realizują pobyt badawczy i nie uczestniczą w studiach na UJ. Odpowiedzi te zostały wykluczone z analiz, co daje ostateczną liczebność odpowiedzi wziętych pod uwagę wynoszącą 979.

Jednostka dydaktyczna

Najliczniej reprezentowane wydziały w próbie to:

- > Wydział Prawa i Administracji
(125 odpowiedzi, 12,8% z wszystkich wypełnionych ankiet),
- > Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej
(90 odpowiedzi, 9,2% z wszystkich wypełnionych ankiet),
- > Wydział Filozoficzny i Wydział Filologiczny
(po 85 odpowiedzi, 8,7% z wszystkich wypełnionych ankiet).

Najmniejszy odsetek odpowiedzi pochodził ze Studium Pedagogicznego², Ośrodka Międzyobszarowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych oraz Działu Obsługi Studentów Zagranicznych³ (odpowiednio po 0,1%, 0,2%, 0,2%). W przypadku wydziałów i szkół doktorskich najrzadziej reprezentowane były Wydział Chemii (1,9%) i Wydział Farmaceutyczny (2,2%) oraz Szkoła Doktorska Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu (0,8%).

Stosunek liczby uzyskanych odpowiedzi do wysłanych ankiet najwyższy był w szkołach doktorskich (za wyjątkiem Szkoły Doktorskiej Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu). Wyniósł kolejno: 10,7% w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych oraz po 7,5% w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Szkole Doktorskiej Nauk Ścisłych i Przyrodniczych. Pozostałe jednostki wykazały się zwrotnością między 1,2% - Wydział Lekarski a 5,1% - Medyczne Centrum Kształcenia Podyplomowego Collegium Medicum (zob. aneks, tabela 1).

2 Studium Pedagogiczne jest jednostką, do której przypisane zostały osoby kształcące się w ramach studiów podyplomowych na kierunku Psychologia edukacyjna z przygotowaniem pedagogicznym ([link do strony z opisem kierunku](#)).

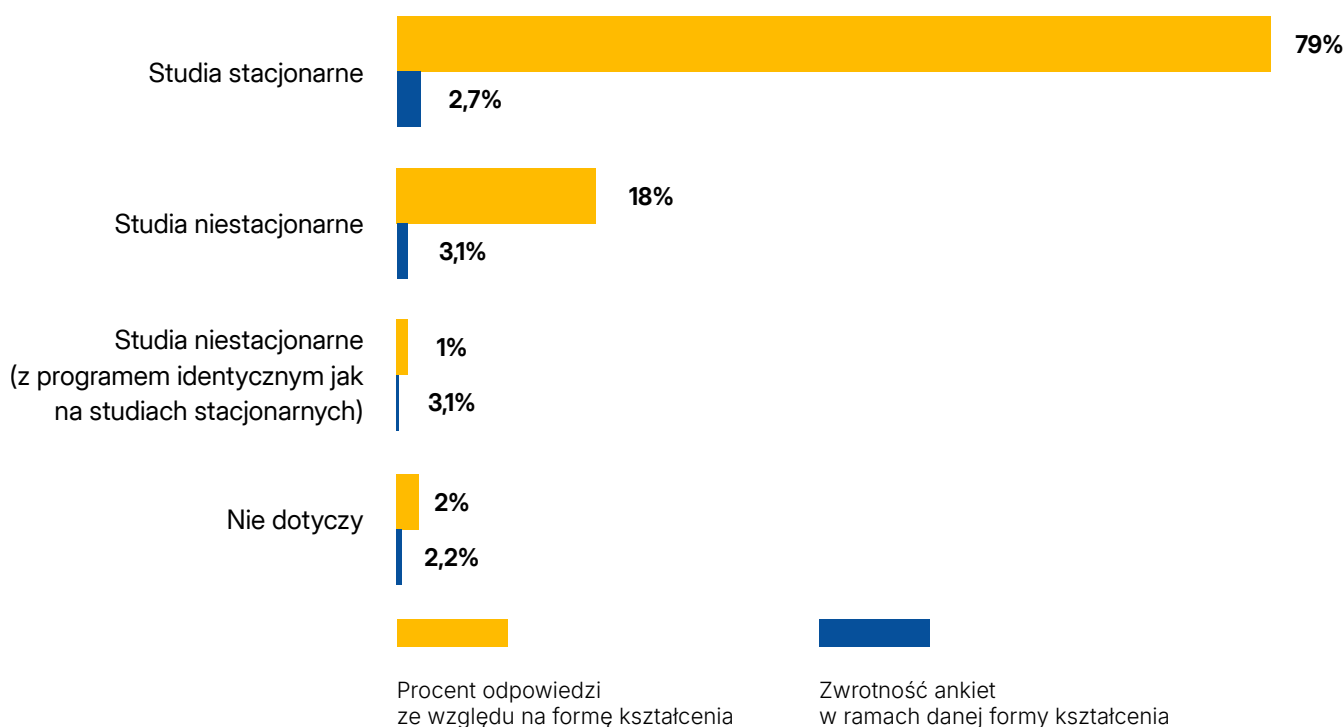
3 Dział Obsługi Studentów Zagranicznych (DOSZ) jest jednostką uniwersytecką, odpowiedzialną za administracyjną obsługę osób przyjeżdżających z zagranicy w ramach programów wymian. Osoby te organizacyjnie przypisane są w systemie do tej jednostki, a ich programy studiów – do jednostek dydaktycznych, w których odbywają studia w trakcie wymiany (np. wydziałów, instytutów).

Forma kształcenia

Zdecydowana większość osób, które wzięły udział w badaniu (79,5%) realizuje program studiów stacjonarnych. Pozostałe osoby kształcą się na studiach niestacjonarnych (18,1%), studiach niestacjonarnych z programem identycznym jak na studiach stacjonarnych (0,5%) lub nie dotyczy ich to pytanie (1,9%), ponieważ studiuje w ramach Działu Obsługi Studentów Zagranicznych. Największą stopę zwrotu z ankiet zarejestrowano dla studiów niestacjonarnych (3,1%) (zob. aneks, tabela 2).

Wykres 1.

Procent odpowiedzi ze względu na formę kształcenia i zwrotność ankiet w ramach danej formy kształcenia

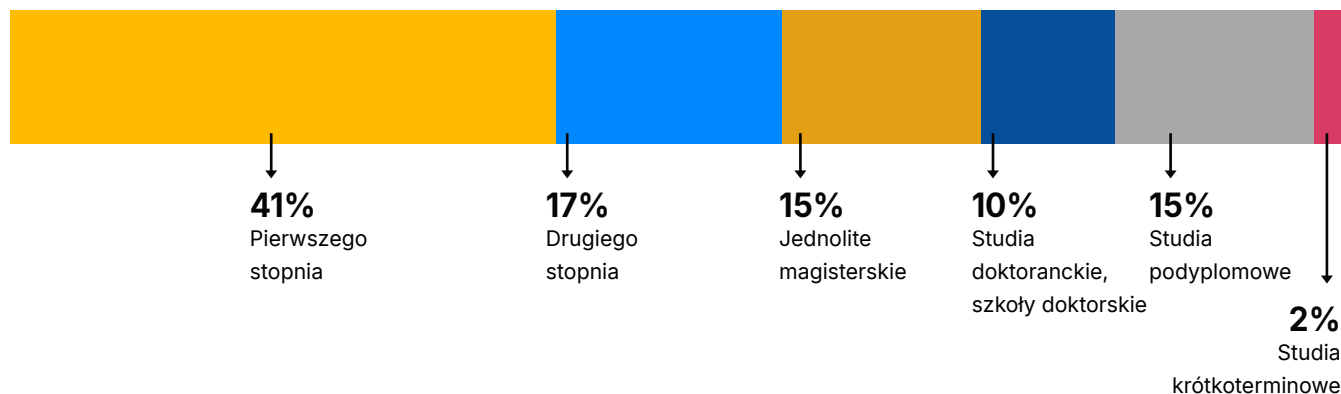
Poziom studiów

Łącznie 72,5% osób biorących udział w badaniu kształci się na studiach I stopnia (41,4%), II stopnia (16,6%) lub na studiach jednolitych magisterskich (14,5%). Osoby przygotowujące rozprawy doktorskie (na studiach doktoranckich lub w szkołach doktorskich) to 10,2% wszystkich osób, które w pełni uzupełniły ankietę. Pozostałe 17,2% to osoby kształcące się w ramach studiów podyplomowych (15,3%) lub studiów

krótkoterminowych (1,9%)⁴. Największą zwrotność odnotowano wśród osób kształcących się na studiach doktoranckich i w szkołach doktorskich (6,9%) oraz w ramach studiów podyplomowych (6,5%) (zob. aneks, tabela 3).

Wykres 2.

Procent odpowiedzi ze względu na poziom studiów

Rok studiów

Odpowiedzi od osób kształcących się na studiach pierwszego stopnia stanowiły 41,4% analizowanych ankiet. Najliczniejszą grupą były osoby z I roku studiów (23% wszystkich odpowiedzi). Również w ramach I roku zaobserwowano najwyższą zwrotność na studiach pierwszego stopnia (4%). Osoby uczące się w ramach studiów drugiego stopnia wypełniły 16,6% ankiet. Wśród nich najliczniejszą grupą były osoby z I roku studiów (10,3% próby). Zaobserwowano tam najwyższą zwrotność na studiach drugiego stopnia (2,4%). Osoby uczące się w ramach studiów jednolitych magisterskich wypełniły 14,5% ankiet. Wśród nich najliczniejszą grupą były osoby z I roku studiów (5,6% próby). Grupa ta prezentowała najwyższą zwrotność na studiach jednolitych magisterskich (3,2%). Osoby przygotowujące rozprawy doktorskie stanowiły 10,2% próby. Wśród nich najliczniejszą grupą, były osoby z I i II roku studiów (po 2,6% próby). Tam zaobserwowano również największą zwrotność (odpowiednio 8,5% i 9,3%) (zob. aneks, tabele 4–7).

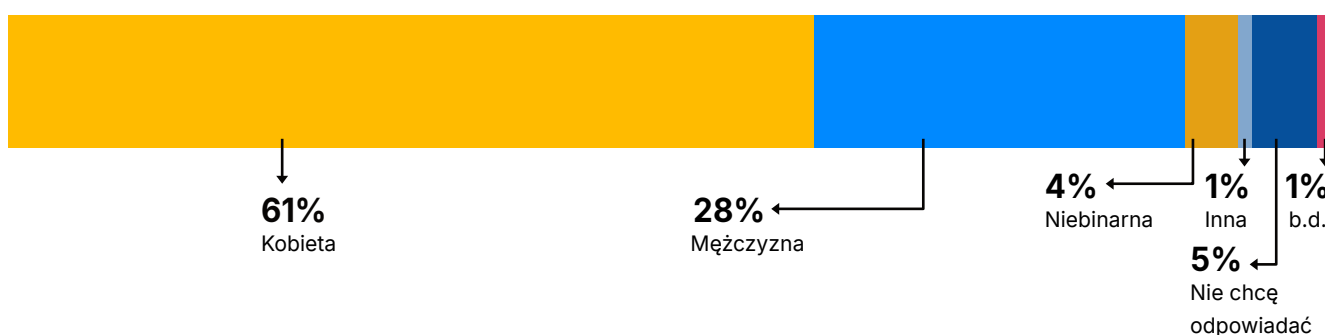
4 Studia krótkoterminowe obejmują Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST, który umożliwia odbycie części studiów (semestru lub roku akademickiego) osobom studiującym na innych uczelniach w Polsce m.in. na UJ

Płeć

Osoby biorące udział w badaniu zostały poproszone o wskazanie swojej płci. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami grupę tworzy: 61,4% kobiet, 28,4% mężczyzn oraz 4,2% osób niebinarnych, natomiast 0,9% osób wskazało odpowiedź „inna”. Łącznie 5,1% nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie – brak danych 0,5%⁵, wybór „nie chcę odpowiadać na to pytanie” – 4,6% (zob. aneks, tabela 8).

Wykres 3.

Procent odpowiedzi ze względu na płeć

⁵ Pytanie o płeć osób badanych było ostatnim w ankiecie. Z tego powodu odpowiedzi osób, które odpowiedziały na wszystkie poprzednie pytania, a zakończyły wypełnianie ankiety bez wskazania płci uwzględnione zostają w większości przedstawionych wyników. Odpowiedzi od tych osób zostały pominięte jedynie w tych fragmentach, gdzie prezentowano odpowiedzi na dane pytanie ze względu na płeć.

WYNIKI

Ogólna ocena bezpieczeństwa i równego traktowania

Osoby uczestniczące w badaniu poproszono o ocenę na pięciostopniowej skali zestawu trzech stwierdzeń obejmujących: przekonanie, że ktoś z UJ zareaguje na potencjalną niebezpieczną sytuację na uczelni, wiedzę na temat dostępnych źródeł pomocy na uczelni w przypadku takiej sytuacji oraz wiedzę na temat rodzaju wsparcia, którego można oczekiwać ze strony uczelni.

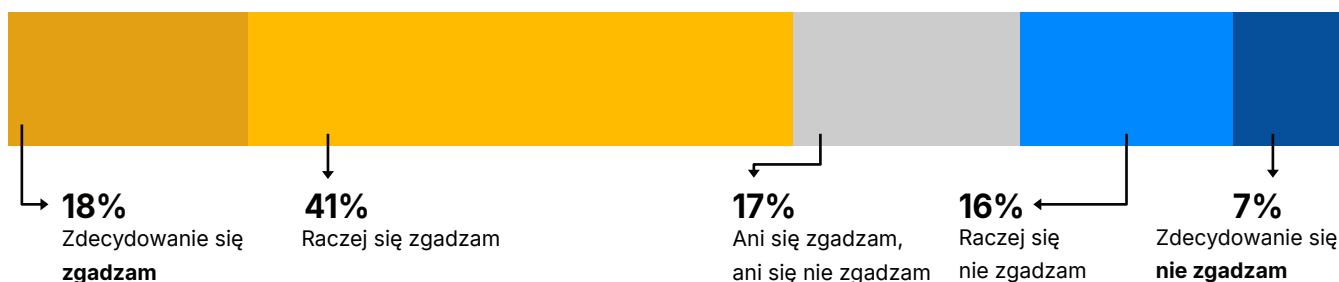
W przypadku przekonania o czyjeś reakcji, osoby badane zazwyczaj zgadzają się ze stwierdzeniem „Jeśli na uczelni stanie się coś złego, to mam przekonanie, że ktoś z UJ na to zareaguje” (40,9% odpowiedzi „raczej się zgadzam”, 18,4% odpowiedzi „zdecydowanie się zgadzam”).

Z kolei **blisko 1 na 4 osoby zakłada, że nikt z otoczenia na UJ nie zareaguje na taką sytuację** (7,4% odpowiedzi „zdecydowanie się nie zgadzam”, 16,1% odpowiedzi „raczej się nie zgadzam”, łącznie 23,5% odpowiedzi). Pozostałe 17,3% osób ani się zgadza, ani się nie zgadza (zob. aneks, tabela 9).

Wykres 4.

Rozkład odpowiedzi na pytanie

„Jeśli na uczelni stanie się coś złego, to mam przekonanie, że ktoś z UJ na to zareaguje”.

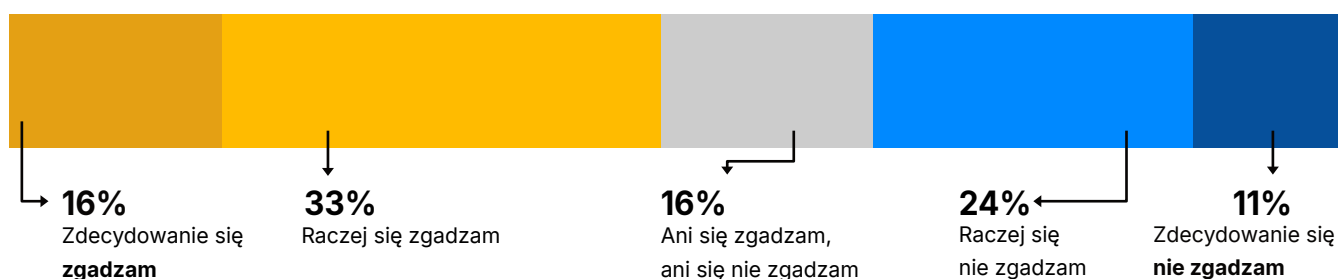
Na pytanie o to, czy osoby studiujące wiedzą do kogo się zwrócić w przypadku hipotetycznej złej sytuacji, blisko co druga osoba odpowiedziała pozytywnie (łącznie 48,8%, w tym 32,7% odpowiedzi „raczej się zgadzam” oraz 16,1% odpowiedzi „zdecydowanie się zgadza”). W porównaniu z poprzednim pytaniem wzrosły odsetki osób wybierające negatywne odpowiedzi, czyli takich, które uważają, że nie wiedzą do

kogo z UJ zgłosić się o pomoc (11,3% odpowiedzi „zdecydowanie się nie zgadzam”, 24,1% odpowiedzi „raczej się nie zgadzam”). Podobny odsetek osób jak wcześniej (15,7%) ani się zgadza, ani się nie zgadza (zob. aneks, tabela 10).

Wykres 5.

Rozkład odpowiedzi na pytanie

„Jeśli na uczelni stanie się coś złego, to wiem, do kogo z UJ zwrócić się o pomoc”.

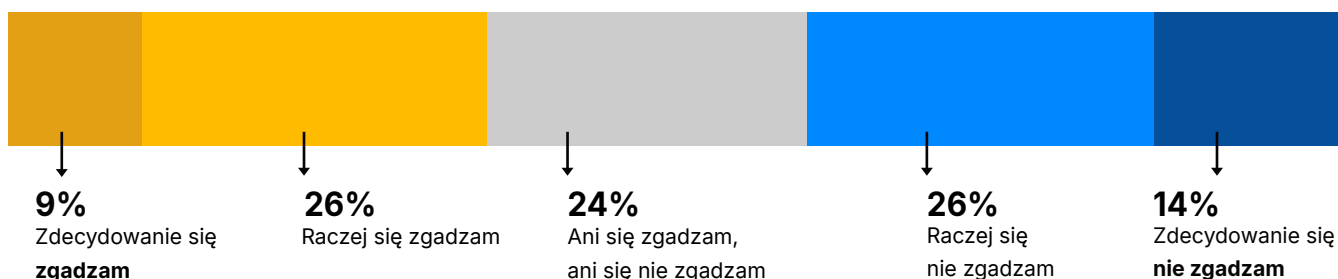

Kolejne pytanie miało na celu sprawdzenie, jaki odsetek osób badanych wie, jakiego rodzaju wsparcia można oczekiwać ze strony uczelni w przypadku doświadczenia jakiejś niepożądanego sytuacji. **Tylko 1 na 3 osoby zgodziła się z tym stwierdzeniem** (26,4% odpowiedzi „raczej się zgadzam”, 9% odpowiedzi „zdecydowanie się zgadzam, łącznie 35,4% odpowiedzi). Większość osób ankietowanych nie wie (14,4% odpowiedzi „Zdecydowanie się nie zgadzam, 26,3% „raczej się nie zgadzam”) lub nie jest pewna (24%), jakie wsparcie może zaoferować uczelnia (zob. aneks, tabela 11).

Wykres 6.

Rozkład odpowiedzi na pytanie

„Jeśli na uczelni stanie się coś złego, to wiem, jakiego rodzaju wsparcia mogę oczekiwać ze strony uczelni”.

W rozkładach odpowiedzi na pierwsze trzy pytania zauważalna jest tendencja malejąca. Wskazuje ona, że pomimo dość wysokiego poziomu zaufania do otoczenia w kwestii natychmiastowej reakcji na zagrożenie, późniejsze kroki są nie zawsze jasne dla osób uczących się na UJ. Omówione wyżej wyniki sugerują potrzebę wzmocnienia działań informacyjno-promocyjnych, w tym upowszechniania informacji o jednostkach uczelnianych, które mogą udzielić wsparcia w trudnych sytuacjach oraz zakresu możliwego do otrzymania wsparcia.

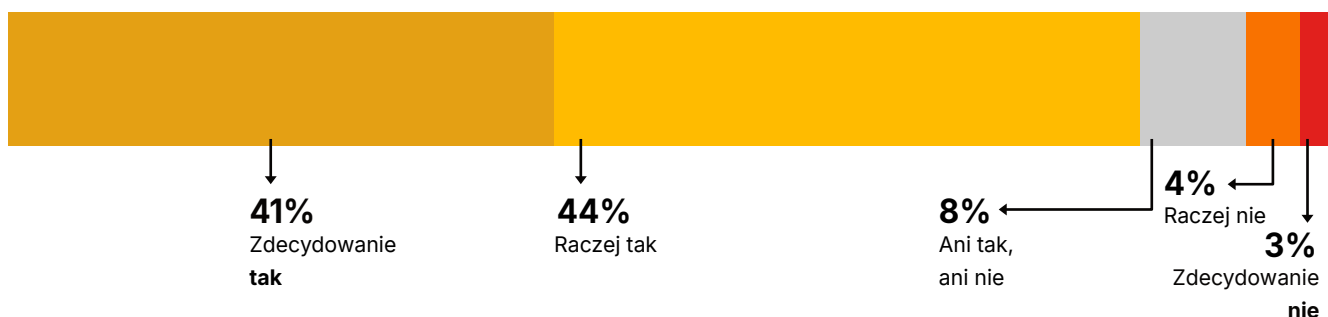
Ocena bezpieczeństwa i sprawiedliwego i równego traktowania

Osoby badane poproszono też o wskazanie, na ile czują się na UJ bezpiecznie oraz sprawiedliwie i równo traktowane. Ogólne poczucie bezpieczeństwa wśród osób badanych jest wysokie, łącznie 85,4% osób udzieliło pozytywnej odpowiedzi na pytanie (44,4% „raczej tak”, 41% „zdecydowanie tak”). Na uczelni nie czuje się bezpiecznie 6,8% osób (2,6% „zdecydowanie nie”, 4,2% „raczej nie”) (zob. aneks, tabela 12).

Wykres 7.

Rozkład odpowiedzi na pytanie

„Czy na UJ czujesz się bezpiecznie?”.

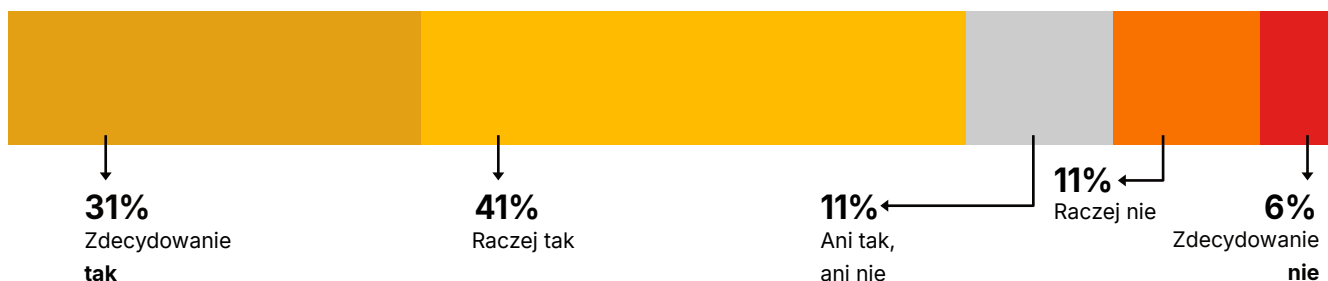

W przypadku sprawiedliwego i równego traktowania odsetki osób odpowiadających pozytywnie na pytanie są mniejsze niż w przypadku pytania o ocenę poczucia bezpieczeństwa. Łącznie 72,3% osób czuje się na uczelni sprawiedliwie i równo traktowane (40,8% „raczej tak”, 31,5% „zdecydowanie tak”). **Okolo 1 na 6 osób nie czuje się na uczelni traktowana w sposób równy i sprawiedliwy** (5,9% odpowiedzi „zdecydowanie nie”, 10,5% „raczej nie”, łącznie 16,4%). Odpowiedź „ani tak, ani nie” wskazało 11,3% osób.

Wykres 8.

Rozkład odpowiedzi na pytanie

„Czy na UJ czujesz się sprawiedliwie i równo traktowany (-a, -e)?”.

Wyniki wykazują podobną tendencję jak w poprzednich latach – poziom poczucia bezpieczeństwa jest wyższy od poziomu sprawiedliwego i równego traktowania.

Odpowiedzi na oba pytania zestawiono z poziomem i jednostką studiów oraz płcią osób badanych.

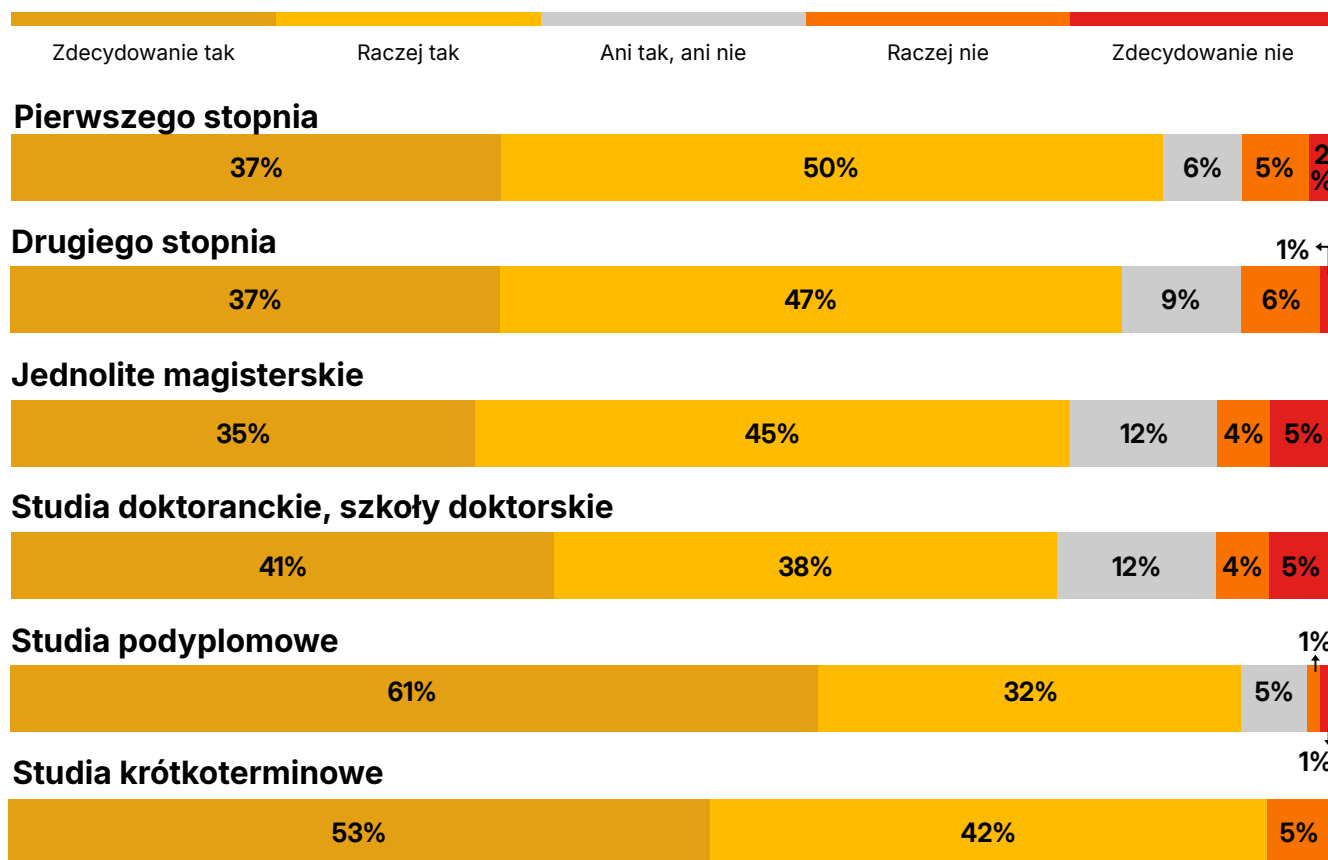
Poziom i jednostka studiów

W przypadku poziomu studiów z racji dużych rozbieżności w liczebnościach badanych grup trudno przedstawić jednoznaczne wnioski na temat różnic w ocenie poczucia bezpieczeństwa oraz równego i sprawiedliwego traktowania (szczegółowe wyniki dostępne w aneksie, tabela 14, tabela 22). Można zauważyć jednak, że oba analizowane wymiary najgorzej oceniane są przez osoby przygotowujące rozprawy doktorskie oraz kształcące się na studiach jednolitych magisterskich (zob. aneks, tabela 15, tabela 23).

W przypadku szkół doktorskich taka tendencja jest widoczna również w poprzednich edycjach badania. Wyniki te są szczególnie znaczące, ponieważ co roku właśnie w szkołach doktorskich obserwuje się najwyższą zwrotność z badania. **Zwłaszcza alarmujący jest fakt, że aż 1 na 3 osoby kształcące się w szkołach doktorskich lub na studiach doktoranckich nie czuje się sprawiedliwie i równo traktowana** (średnio 2 razy częściej niż dla całej próby).

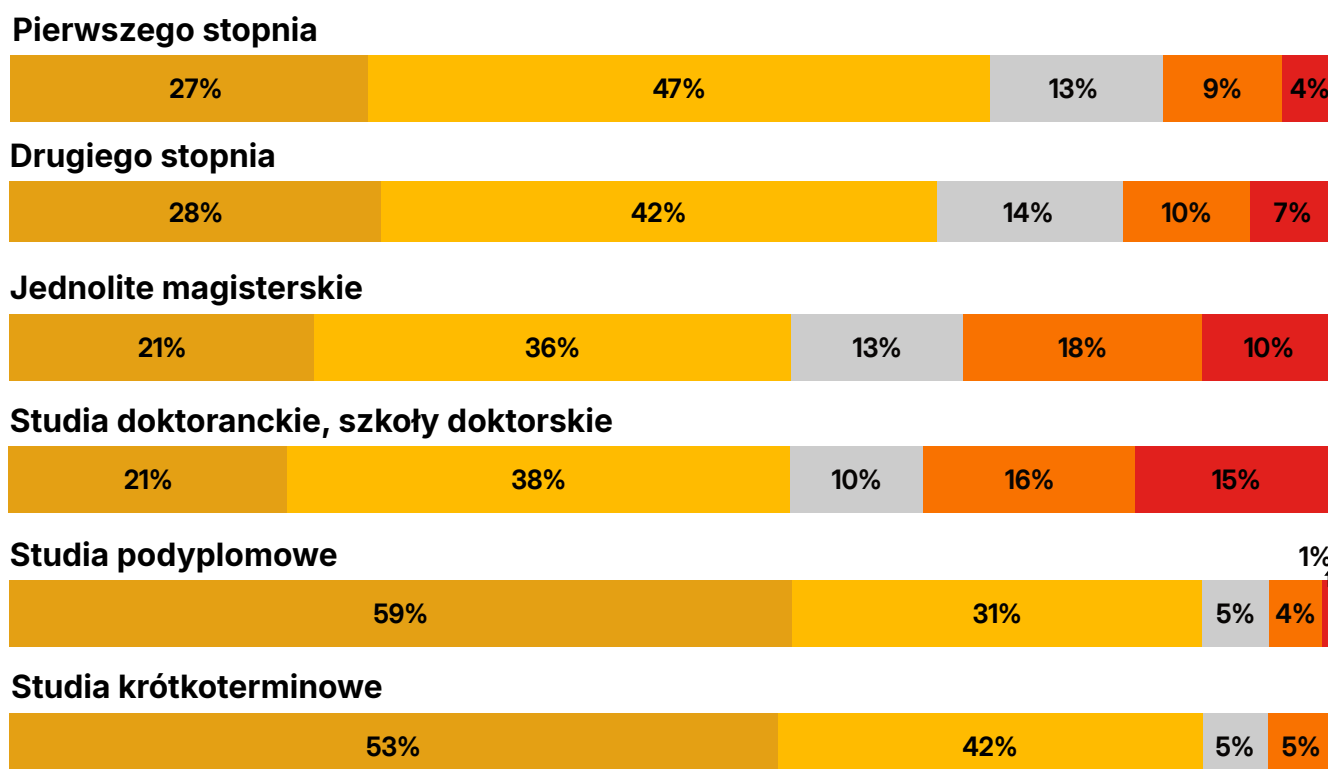
Wykres 9.

Ocena poczucia bezpieczeństwa na UJ a poziom studiów

Wykres 10.

Ocena poczucia sprawiedliwego i równego traktowania na UJ a poziom studiów

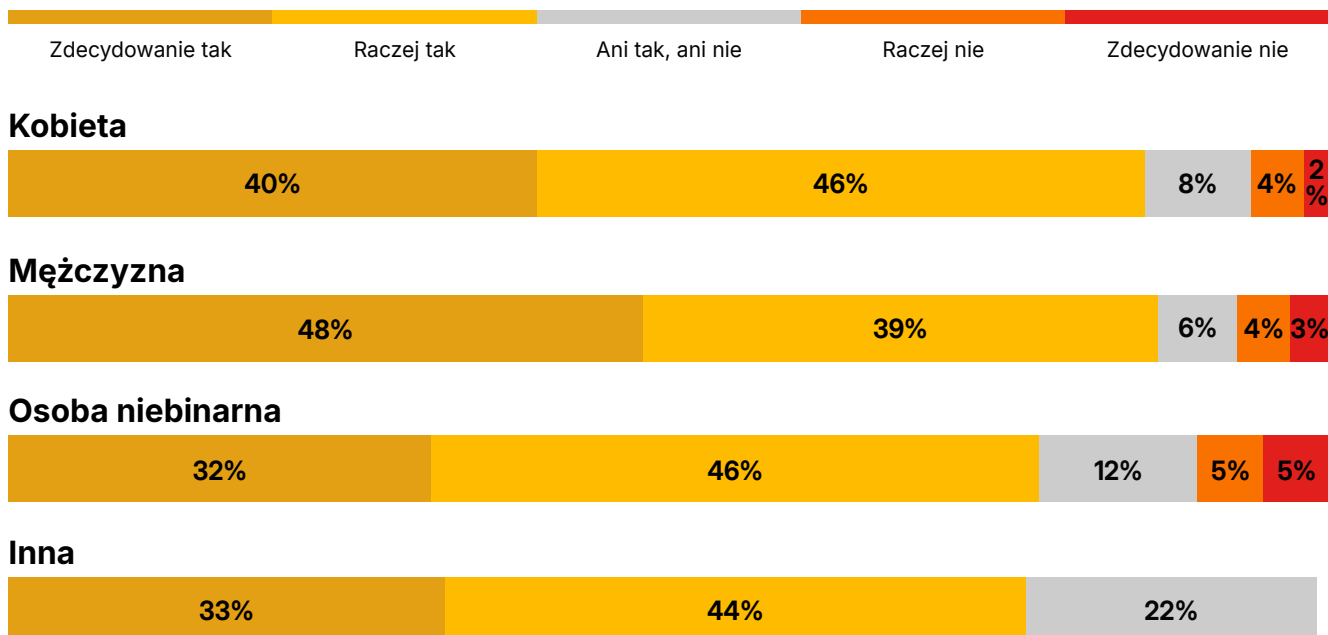
Płeć

Zarówno oceny bezpieczeństwa, jak i sprawiedliwego i równego traktowania zestawiono z płcią osób badanych. Analiza wykazała, że wyniki nie są zależne od płci. Mężczyźni oceniali poziom bezpieczeństwa najczęściej przy pomocy najwyższej kategorii „zdecydowanie tak” (47,8%, dla odpowiedzi „raczej tak” 39,2%), częściej niż inne grupy osób badanych. Wśród kobiet opcja „zdecydowanie tak” stanowiła 39,9% odpowiedzi a „raczej tak” 45,9%. Dla osób niebinarnych odsetki odpowiedzi pozytywnych to 31,7% „zdecydowanie tak” oraz 46,3% „raczej tak”. Z kolei dla osób wskazujących odpowiedź „inna” w pytaniu o płeć są to 33,3% „zdecydowanie tak” oraz 44,4% „raczej tak”. W ostatnich dwóch z wymienionych grup częściej wskazywano też odpowiedź „ani tak, ani nie”.

Odpowiedzi negatywne nie przekraczały granicy 10% dla żadnej z wymienionych grup, przy czym najczęściej zostały wskazane przez osoby niebinarne.

Wykres 11.

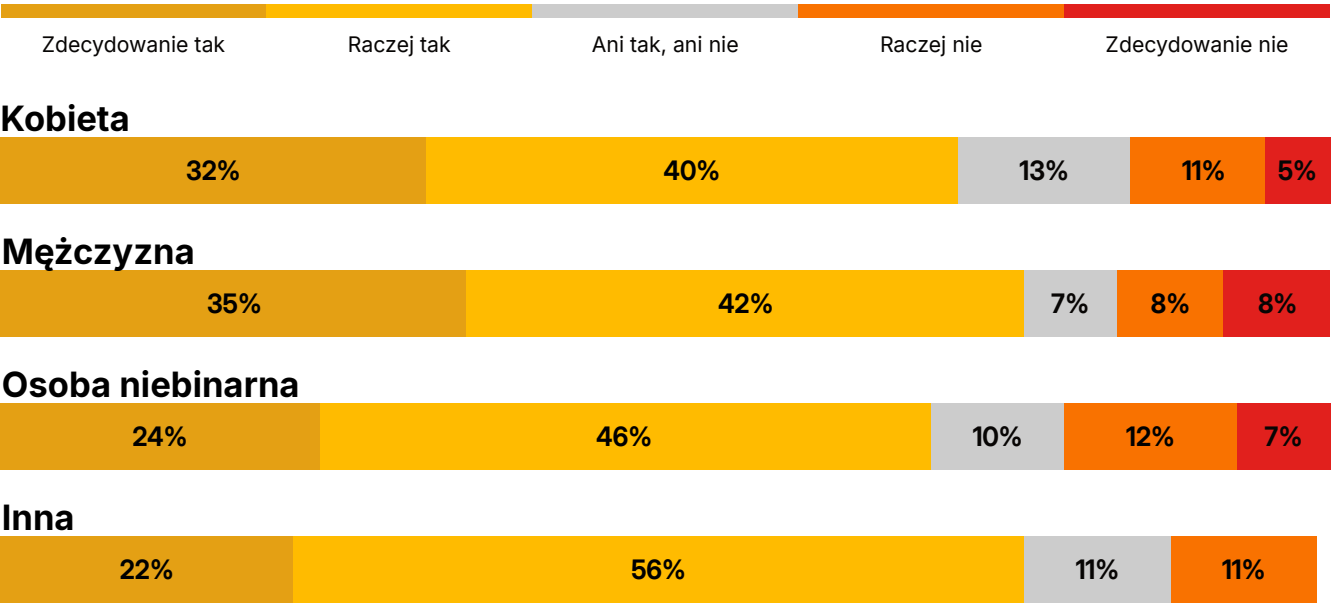
Ocena poczucia bezpieczeństwa na UJ względem płci

W przypadku sprawiedliwego i równego traktowania osoby niebinarne oraz wskazujące płeć „inna” oceniły je najlepiej (przy czym jednocześnie największy odsetek wskazań odpowiedzi „zdecydowanie nie” i „raczej nie” również można zaobserwować w grupie osób niebinarnych). Ze względu na niewielką liczbę osób, które wskazały te dwie kategorie płci wyniki nie mogą być porównane między poszczególnymi edycjami badania. Z kolei mężczyźni (41,7% odpowiedzi „raczej tak”, 35,3% odpowiedzi „zdecydowanie tak”) nieznacznie lepiej oceniają poczucie sprawiedliwego i równego traktowania niż kobiety (39,6% „raczej tak”, 31,8% „zdecydowanie tak”), jednak nie jest to różnica istotna statystycznie.

Wykres 12.

Ocena poczucia sprawiedliwego i równego traktowania na UJ względem płci

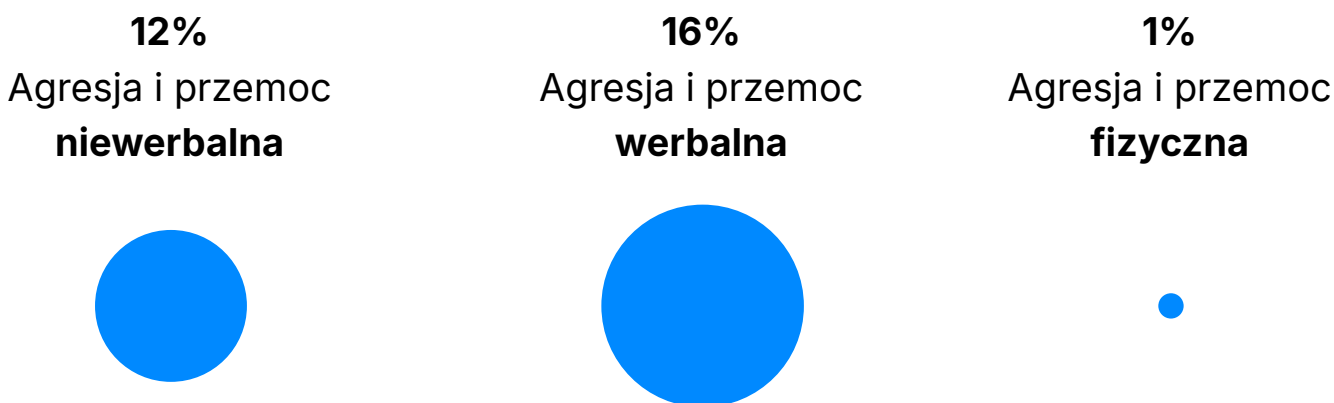
Doświadczenie niepożądanych sytuacji

Osoby badane zostały poproszone o wskazanie, czy w bieżącym roku akademickim doświadczyły w związku z nauką na UJ różnych rodzajów agresji i przemocy.

Prawie 1 na 4 osoby (23%) doświadczyła jakiegoś rodzaju agresji lub przemocy. W przypadku agresji i przemocy werbalnej 15,6% osób udzieliło pozytywnej odpowiedzi. Agresji i przemocy niewerbalnej doświadczyło 11,6%, z kolei agresji i przemocy fizycznej 0,7% osób biorących udział w badaniu.

Wykres 13.

Rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczącym doświadczania agresji i przemocy w formie: fizycznej, werbalnej i niewerbalnej. Pytanie wielokrotnego wyboru

W kolejnej serii pytań osoby badane poproszono o wskazanie konkretnych przykładów niepożądanych sytuacji i zachowań oraz wskazanie ewentualnych sprawców.

Najczęściej wskazywanymi odpowiedziami były:

- > zły stan techniczny budynków i instalacji (17,3% wskazań, 29,2% osób badanych),
- > mikroagresje, czyli werbalne i pozawerbalne przekazy, które powodują upokorzenie, izolację, formułowane wobec osób i grup posiadających w społeczeństwie niższy status społeczny (16,5% wskazań, 27,8% osób badanych),
- > nieprzestrzeganie warunków zaliczenia lub organizacji zajęć przez osoby prowadzące zajęcia (16,1% wskazań, 27,1% osób badanych),

- > inne przejawy dyskryminacji, nierównego traktowania i/lub nadużywania pozycji władzy (15,6% wskazań, 26,4% osób badanych).

Ogółem aż 6 na 10 osób zadeklarowało, że w trakcie roku akademickiego 2023/2024 doświadczyło jakiejś niepożądaney sytuacji

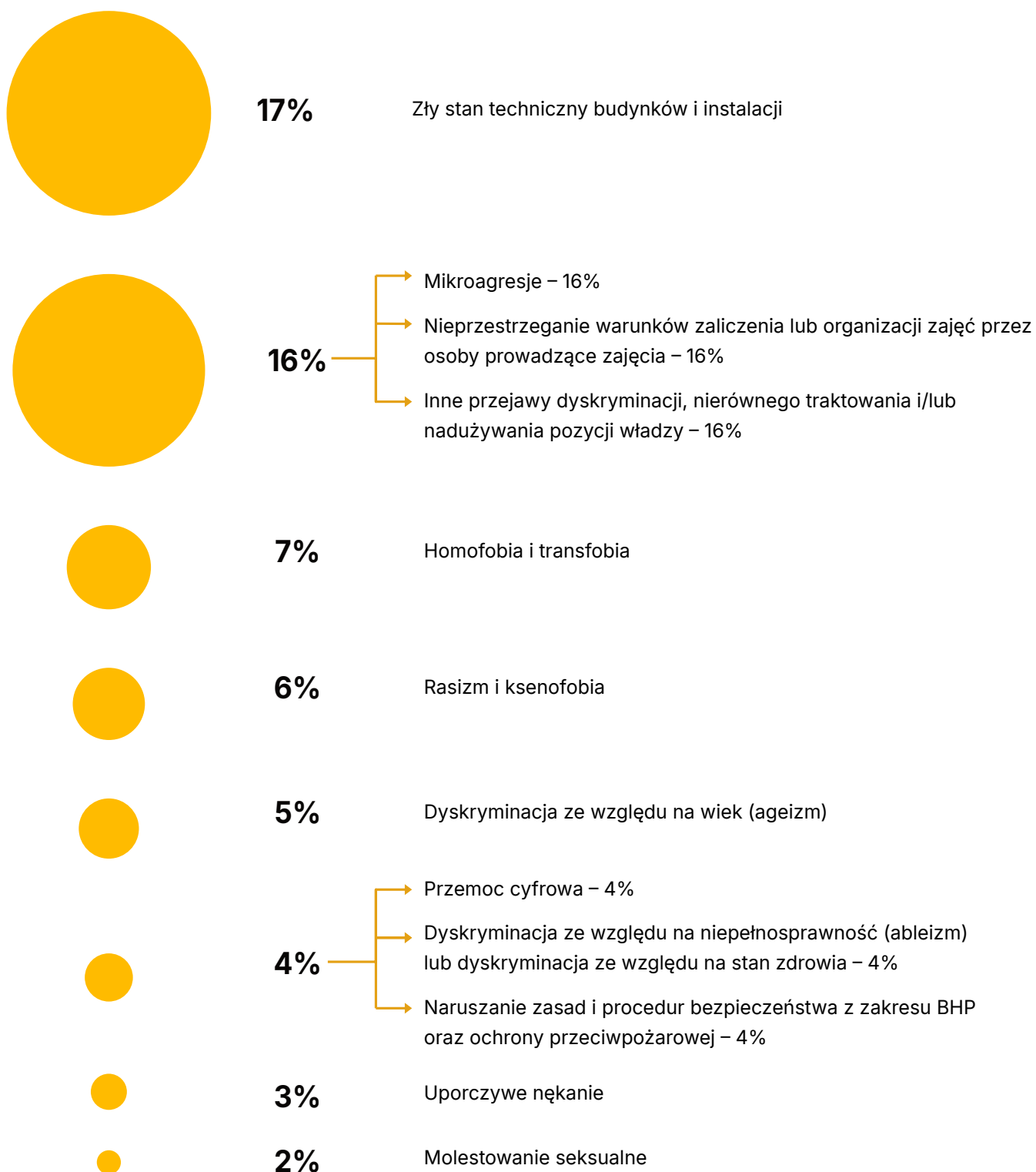
Najczęściej niepożądanych sytuacji dopuszczały się osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne (ogółem 43,8% wskazań) oraz inne osoby studiujące (30,6%). Osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne częściej (poza nieprzestrzeganiem zasad zaliczenia) niż inne osoby studiujące dopuszczały się molestowania seksualnego, rasizmu i ksenofobii, dyskryminacji ze względu na wiek, ze względu na niepełnosprawność lub stan zdrowia, mikroagresji, naruszania zasad i procedur bezpieczeństwa z zakresu BHP oraz ochrony przeciwpożarowej a także innych przejawów dyskryminacji, nierównego traktowania i/lub nadużywania pozycji władzy.

Z kolei osoby studiujące częściej dopuszczały się przemocy cyfrowej, uporczywego nękania, homofobii i transfobii oraz rasizmu i ksenofobii (zob. aneks, tabela 30).

Wykres 14.

Procent wskazań danej odpowiedzi w pytanie

„Czy w bieżącym roku akademickim zdarzyło Ci się doświadczyć poniższych niepożądanych sytuacji?”. Pytanie wielokrotnego wyboru

Wykres 15.

Procent wskazań danej odpowiedzi na pytanie „Kto dopuścił się tego zachowania?” Pytanie wielokrotnego wyboru

Opis niepożądanych sytuacji

Osoby biorące udział w badaniu poproszone zostały o opisanie niepożądanego zdarzenia, którego doświadczyły. Na prośbę tę odpowiedziały 193 osoby⁶. Z tego 179 komentarzy zawierało opis od jednej do czterech sytuacji albo kilku wątków dotyczących jednej sytuacji (w sumie 229 wskazań niepożądanych sytuacji), zaś 14 komentarzy nie zawierało opisu niebezpiecznej sytuacji („-”, „Nie miała miejsca taka sytuacja”, „Brak”, „Za dużo by pisać” itp.).

Opisane niepożądane sytuacje (łącznie 207 wskazań) dotyczyły m.in.:

- > złego stanu technicznego budynków i instalacji (50 wskazań),
- > nieprzestrzegania warunków zaliczenia lub organizacji zajęć przez osoby prowadzące zajęcia (23 wskazania),
- > agresji i przemocy werbalnej (22 wskazania),

⁶ W ramach prośby „Jeśli chcesz opisać jedną lub kilka niepożądanych sytuacji, możesz zrobić to w tym miejscu” otrzymano 196 komentarzy. W tej sekcji raportu (tzn. 3.3. Opis niepożądanego zdarzenia) zamieszczono podsumowanie analizy 193 komentarzy. Pozostałe 3 komentarze włączono do analizy odpowiedzi na pytanie „Jeśli uważasz, że pewne elementy naszej ankiety powinny zostać udosконаlone lub chcesz coś dodać, możesz to wyrazić w tym miejscu” ze względu na ich treść (uwagi bezpośrednio dotyczące ankiety).

- > innych przejawów dyskryminacji, nierównego traktowania i/lub nadużywania pozycji władzy (18 wskazań),
- > dyskryminacji ze względu na stan zdrowia/niepełnosprawność (wskazań 17),
- > naruszania zasad i procedur bezpieczeństwa z zakresu BHP oraz ochrony przeciwpożarowej (12 wskazań),
- > mikroagresji (11 wskazań),
- > homofobii i transfobii (10 wskazań),
- > dyskryminacji ze względu na płeć (9 wskazań),
- > molestowania seksualnego (7 wskazań),
- > opinii nt. działań władz UJ m.in. ws. strajków i osób protestujących, współpracy z izraelskimi instytucjami / ludobójstwem w Palestynie (6 wskazań),
- > dyskryminacji ze względu na wiek (5 wskazań),
- > przemocy cyfrowej (5 wskazań).

Ponadto niepożądane sytuacje dotyczyły: dyskryminacji ze względu na religię (wyznanie) lub przekonania w sprawach religijnych (2 wskazania), agresji i przemocy niewerbalnej (2 wskazania), dyskryminacji ze względu na kierunek studiów/uczelnię (2 wskazania), rasizmu i ksenofobii (2 wskazania), innej niebezpiecznej sytuacji niezwiązanej z BHP i złym stanem technicznym (1 wskazanie), nękania (1 wskazanie), dyskryminacji ze względu na światopogląd (1 wskazanie), niepożądanego zdarzenia poza UJ (1 wskazanie).

Na następnych stronach zostały zaprezentowane wybrane komentarze dotyczące 10 najczęściej opisywanych form niepożądanych sytuacji.

Zły stan techniczny budynków i instalacji

„Niedziałające dygestoria spod których toksyczne opary wylatują prosto na studentów, które nie robią żadnego wrażenia na prowadzących ćwiczenia”.

„Temperatura w sali witrażowej w instytucie pedagogiki jest bardzo niska podczas chłodnych miesięcy. Wymaga to od nas przebywania w niej w kurtkach, szalikach, a nawet czapkach i rękawiczkach”.

„Z domu studenckiego „Żaczek” odpadł kawałek tynku - upadł pół metra przede mną”.

„Winda się często psuje na gołębiej 13 i ludzi zamyka”.

„Bardzo duszno w sali wykładowej ze względu na zepsute okna (brak możliwości otwarcia okien). Na egzaminach oraz wykładach skutkuje to złym samopoczuciem studentów oraz wykładowców”.

Nieprzestrzeganie warunków zaliczenia lub organizacji zajęć przez osoby prowadzące zajęcia

„Osoby, które były kojarzone z uczęszczania na wykłady, miały ułatwione zaliczenie egzaminów ustnych, łatwiejsze pytania oraz łagodniejsze ocenianie; osoby, które nie mogły uczestniczyć w wykładzie otrzymywały celowo pytania trudniejsze, były gorzej oceniane. Wniosek na podstawie obserwacji wielu osób i z opinii wielu studentów. Terminy egzaminów były podane bardzo późno, odrabianie zajęć odbywało się w terminach nieustalonych wcześniej ze studentami. Na wielu przedmiotach nie było jasno podanych zasad zaliczenia na początku semestru, zasady były też modyfikowane bez konsultacji ze studentami.

ZAJĘCIA BYŁY ŹLE WPISANE W SYSTEMIE USOS - nie zgadzały się godziny, w których odbywały się zajęcia; w planie były zajęcia, które faktycznie się nie odbywały, nie zgadzała się liczba godzin w sylabusie i w systemie.”

„brak komunikacji z wykładowcą w czasie sesji, zmienianie terminów i formy zaliczenia, bardzo długie oczekiwanie na oceny, ignorowanie umówionych indywidualnie terminów, słowem - brak szacunku do naszego czasu i energii przy jednoczesnym wymaganym szacunku do siebie jako profesora”.

„Prowadząca zajęcia stosowała różne warunki zaliczenia/ oceny w stosunku do różnych grup i osób”.

Agresja i przemoc werbalna

„Nieprzychylny sposób wykładu do studentów/zastraszanie”.

„niepotrzebne, upokarzające komentarze w stronę osoby, która nie radziła sobie dobrze na zajęciach”.

„Np. W trakcie indywidualnych spotkań seminaryjnych uwagi personalne ze strony promotorki podważające moje kompetencje, wypowiedzi skłaniające do rezygnacji ze studiów oraz zastraszanie czy aby na pewno chce pisać taką pracę w naszym instytucie”.

Inne przejawy dyskryminacji, nierównego traktowania i/lub nadużywania pozycji władzy

„Prowadzący wywyższający się nad studentami, brak wyrozumiałości wobec przesadnego nakładu pracy oraz wymagań, ignorancja w sprawie bieżących potrzeb studentów, niechęć do stosowania się do adaptacji procesu kształcenia wydanych przez Centrum Dostępności UJ”.

„Wykładowcy nie szanują czasu studentów, organizują obowiązkowe wycieczki w czasie innych zajęć, w późnych godzinach poza standardowym czasem zajęć na uczelni dla naszego kierunku”.

„Po ustaleniu trudnej pracy dodatkowej za spóźnienie na zajęcia, osoba prowadząca nie chciała wyjaśnić mi dokładnego tematu mojej pracy dodatkowej. Ta osoba czekała 2 tygodnie z bardzo ogólną odpowiedzią, mimo, że (jak tłumaczyłam w mailu) mam zdiagnozowany Zespół Aspergera, i ogólne, niezrozumiałe polecenia powodują u mnie stres i wyraźnie spowalniają moją pracę”.

Dyskryminacja ze względu na stan zdrowia/niepełnosprawność

„Prowadzący utrudniał mi uzyskanie zaliczenia (nie dopuścił do terminu 0 i nie uznawał zwolnień lekarskich) w sytuacji kiedy nagle zachorowałam neurologicznie. W konwersacji mailowej napisał, że „rozumie, że ze zdrowiem różnie bywa zwłaszcza w okresie zimowych przeziębień” - jak moje porażenie nerwu ma się do pory roku?”.

„Teksty pani profesor wobec moich koleżanek były nie na miejscu np. Kwestionowanie i lekceważenie zwolnienia lekarskiego bo „koleżanka nie wyglądała jakby była chora”, czy inne teksty ośmieszające inne osoby z grupy”.

„(...) Ta sama Pani nie uznała adaptacji koleżance bo „nie wygląda na chora psychicznie”.

Wątek zwolnień lekarskich jako formy usprawiedliwienia nieobecności pojawił się najczęściej w ramach opisu niepożądanego sytuacji związanej ze stanem zdrowia. Odwołując się do ogólnouczelnianych regulacji, w Regulaminie studiów UJ (§ 6 ust. 5) znalazły się zapisy mówiące, iż: „Na uzasadniony wniosek studenta, prowadzący zajęcia może uznać nieobecność na zajęciach za usprawiedliwioną. Podstawą do usprawiedliwienia nieobecności studenta na zajęciach są w szczególności: zły stan zdrowia poświadczony zaświadczeniem lekarskim...” ([link do strony z załącznikiem do uchwały Senatu](#)). Zatem co do zasady decyzja uznania/nieuznania zwolnienia lekarskiego należy do osoby prowadzącej zajęcia. Może być ona również ustalona/uregulowana ogólnie przez osobę koordynującą dany przedmiot i/lub władze jednostki⁷.

⁷ Np. honorowanie zwolnień lekarskich znajdujących się w książeczce zdrowia wydanej przez uczelnię w ramach Katedry Porównawczych Studiów Cywilizacji ([link do strony z informacjami dla osób rozpoczynających studia](#)).

Naruszanie zasad i procedur bezpieczeństwa z zakresu BHP oraz ochrony przeciwpożarowej

„Palenie papierosów na terenie uczelni (wewnątrz i na zewnątrz)”.

„Używanie przez studentów i opiekuna praktyk lasera wysokoenergetycznego bez zabezpieczenia narządu wzroku”.

„Niestosowne lub brak środków ochrony osobistej podczas zajęć laboratoryjnych - dotyczy studentów, prowadzących zajęcia jak i osób odwiedzających (prospektujących studentów szkół średnich)”.

Mikroagresja

„Inny prowadzący regularnie i na każdych zajęciach stosował przejawy mikroagresji, stosując poniżające żarty w stronę studentów oraz nie stosował kryteriów zaliczenia. Chodzenie na te zajęcia było dla mnie źródłem stresu i zdarzały mi się ataki paniki na myśl o tym prowadzącym”.

„Drobna niechęć grupki studentek skierowana w moją stronę, wyrażana antagonizmem i złośliwymi komentarzami, które mnie jednak nie obchodziły i nie sprawiały żadnego problemu, wobec czego nie widziałam sensu w reagowaniu na nie w jakikolwiek sposób”.

„Niedziałające windy i komentarze pracowników uczelni skierowane do osób z niewidoczną niepełnosprawnością nt. korzystania ze schodów”.

Homofobia i transfobia

„Jednym z przejawów homofobii było porównanie przez prowadzącego zajęcia par jedнопłciowych do „sodomii i gomory”, negatywnie odnosząc się do takich par”.

„Generalnie braku akceptacji doświadczam głównie ze strony innych studentów. Wykładowcy dokładają wszelkich starań, żeby wspierać osoby LGBTQ+ (nawet jeżeli zdarza im się używać nieodpowiedniego słownictwa, myślę, że przydałyby się tutaj odpowiednie szkolenia, albo chociaż jakiś mail z podstawami), natomiast studenci często jasno i bez ogródek wypowiadają się o swojej transfobii, homofobii czy ksenofobii (mimo że jestem na kierunku skupionym na uczeniu się o innych kulturach? nie rozumiem tego kompletnie). Nie spotyka mnie to tylko ze strony konserwatywnych studentów (niektórzy wykazują się zadziwiającym poziomem akceptacji!), ale też dumnych przedstawicieli tzw. „LGB”. Nie wiem jak z tym walczyć i przez zachowanie osób uczniowskich obawiam się korzystania z np. nakładki dla osób trans”.

„Osoba z administracji (sekretariat), jest niechętna do oferowania jakiegokolwiek pomocy studentom, często traktuje ich z wyższością i jasno przejawia do nich niechęć. Odmawia używania preferowanych przez studentów form osobowych (transfobia), w jednym przypadku na prośbę wykładowcy o przygotowanie listy obecności, dostraczyła listę niezawierającą nakładek na imiona co skutkowało odczytaniem deadname’ów na zajęciach”.

Dyskryminacja ze względu na płeć

„Na uczelnianego maila dostaję oferty stypendiów oraz warsztatów kierowanych tylko dla kobiet. (Wykluczenie ze względu na płeć)”.

„Kolega z roku lubi rzucać uwagi o kobietach, typu „słaba płeć”, albo sugerując, że wszystko jest teraz traktowane jako dyskryminacja kobiet, co jest według niego atakiem na mężczyzn”.

„Mam wrażenie, że u nas na kierunku (...) lepiej traktuje się panów (prawdopodobnie dlatego, że jest ich mniej jako studentów). Odnosi się to również do sposobu zaliczenia i ich lepszego traktowania podczas egzaminów, zwłaszcza ze strony wykładowczyń-kobiet”.

Molestowanie seksualne

„Grupa nieznanych mi starszych pracowników naukowych (najprawdopodobniej - z pewnością byli to jednak pracownicy uczelni, wszyscy mieli smycze z kartami dostępu) na głos komentowała wielkość moich piersi w przedsiionku Biblioteki Jagiellońskiej po tym, jak przeszłam obok nich”.

„Prowadzący (...) przez cały semestr rzucał seksistowskie komentarze w stronę kobiet, taka sama sytuacja była rok temu. Nic się nie zmieniło mimo zgłaszania sytuacji. Prowadzący skomentował jeszcze, że “nic mu nie możemy zrobić bo on ma pieniądze i nie robi mu różnicy czy uczy czy nie”.

„Doświadczyłam jednej nieprzyjemnej sytuacji, na którą nie wiedziałam jak zareagować, więc udałam, że nie miała ona miejsca. Czekałam na swoje zajęcia, kiedy usłyszałam nieprzyjemne komentarze dochodzące z gabinetu profesora, którego nie znam ani osobiście, ani z widzenia. Myślę, że można powiedzieć, iż umniejszał on swoim studentom, z którymi prowadził konsultacje. Czekałam pod swoją salą, kiedy wspomniany profesor wyszedł na korytarz i powiedział do osoby, z którą miałam mieć zajęcia „(imię profesora), do ciebie zawsze stoją ładne dziewczyny”. Poczułam się bardzo niekomfortowo w tej sytuacji, ale nikt nie zareagował, obawiam, że podobne sytuacje są na porządku dziennym”.

Pozostałe komentarze (łącznie 22 wskazania) zawierały opinie m.in. na temat: zwiększenia bezpieczeństwa na terenie UJ, w tym sugestie zmian w wyznaczonych miejscach (2 wskazania), nieścisłych zasad składania wniosku (1 wskazanie), niskiej świadomości kadry dydaktycznej w zakresie dostępności (1 wskazanie), stosowania neutralnych płciowo form grzecznościowych w UJ (1 wskazanie), poziomu zrozumienia ze strony władz (1 wskazanie), wykorzystanego materiału video podczas zajęć (1 wskazanie), planowanej sprzedaży akademika (1 wskazanie), opłat za studia niestacjonarne (1 wskazanie), reagowania wydziału na zagrożenie (1 wskazanie), dostępności automatów z jedzeniem i piciem w budynku (1 wskazanie), działań osób studiujących wobec prowadzącego (1 wskazanie), bezpodstawnego oskarżenia osoby prowadzącej zajęcia

o dyskryminację (1 wskazanie), rozszerzenia wsparcia na osoby przygotowujące rozprawy doktorskie (1 wskazanie), wpływu organizacji zewnętrznych na funkcjonowanie kół naukowych (1 wskazanie), problemów technicznych na platformie MST (1 wskazanie), pogłosek zamknięcia kierunku Astrofizyka i kosmologia (1 wskazanie), dostępności informacji w j. angielskim (1 wskazanie), działalności Samorządu Studenckiego w kontekście przypadków nierównego traktowania (1 wskazanie), kursu BHP (1 wskazanie), uzyskiwania wsparcia on-line i off-line (1 wskazanie), dostępności pomieszczenia do modlitw/wyciszenia (1 wskazanie).

Zgłoszenie niepożądaney sytuacji

Kolejne pytanie miało na celu sprawdzenie tego, do której osoby i/lub jednostki na uniwersytecie osoby studiujące najprawdopodobniej udałyby się po pomoc w przypadku doświadczania niepożądanych sytuacji.

Aż 7 na 10 osób (70,3% badanych, 24,1% wskazań) wskazało, że w sytuacji, gdy będą potrzebować pomocy uda się do pracowników i pracownic dydaktycznych (np. prowadzących zajęcia, promotorów i promoterek, osób opiekujących się kierunkiem/rokiem studiów). Około dwukrotnie mniej osób jest gotowych skontaktować się z osobami z administracji pracującymi w dziekanatach lub sekretariatach (12,8% wskazań, 37,3% osób), władzami dziekańskimi lub instytutu (12% wskazań, 35% osób) lub Działem Dział ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ (11,4% wskazań, 22,1% osób). Dość popularnymi wyborami były też Samorząd Studentów/Towarzystwo Doktorantów oraz Studencki Ośrodek Wsparcia i Adaptacji SOWA UJ (odpowiednio 9,5% wskazań, 27,8% osób oraz 8% wskazań, 23,4% osób).

Na wybranie opcji „inna osoba/jednostka z UJ” zdecydowały się 52 osoby. W sumie odnotowano 55 wskazań, w tym 25 wskazań częściowo tożsamyh z dostępną w ramach tego pytania kafieterią⁸, 21 wskazań innych niż w kafeterii omawianego pytania, 2 odpowiedzi wskazujące

⁸ Zadeklarowano m.in.: osobę prowadzącą zajęcia dydaktyczne, promotora/promotorkę lub osobę opiekującą się kierunkiem/rokiem studiów (14 wskazań), „do nikogo z UJ” (3 wskazania), władze dziekańskie/instytutu (2 wskazania), osobę z administracji (2 wskazania), samorząd studentów (2 wskazania), Rzecznikę Praw i Wartości Akademickich UJ (1 wskazanie), prorektora (1 wskazanie).

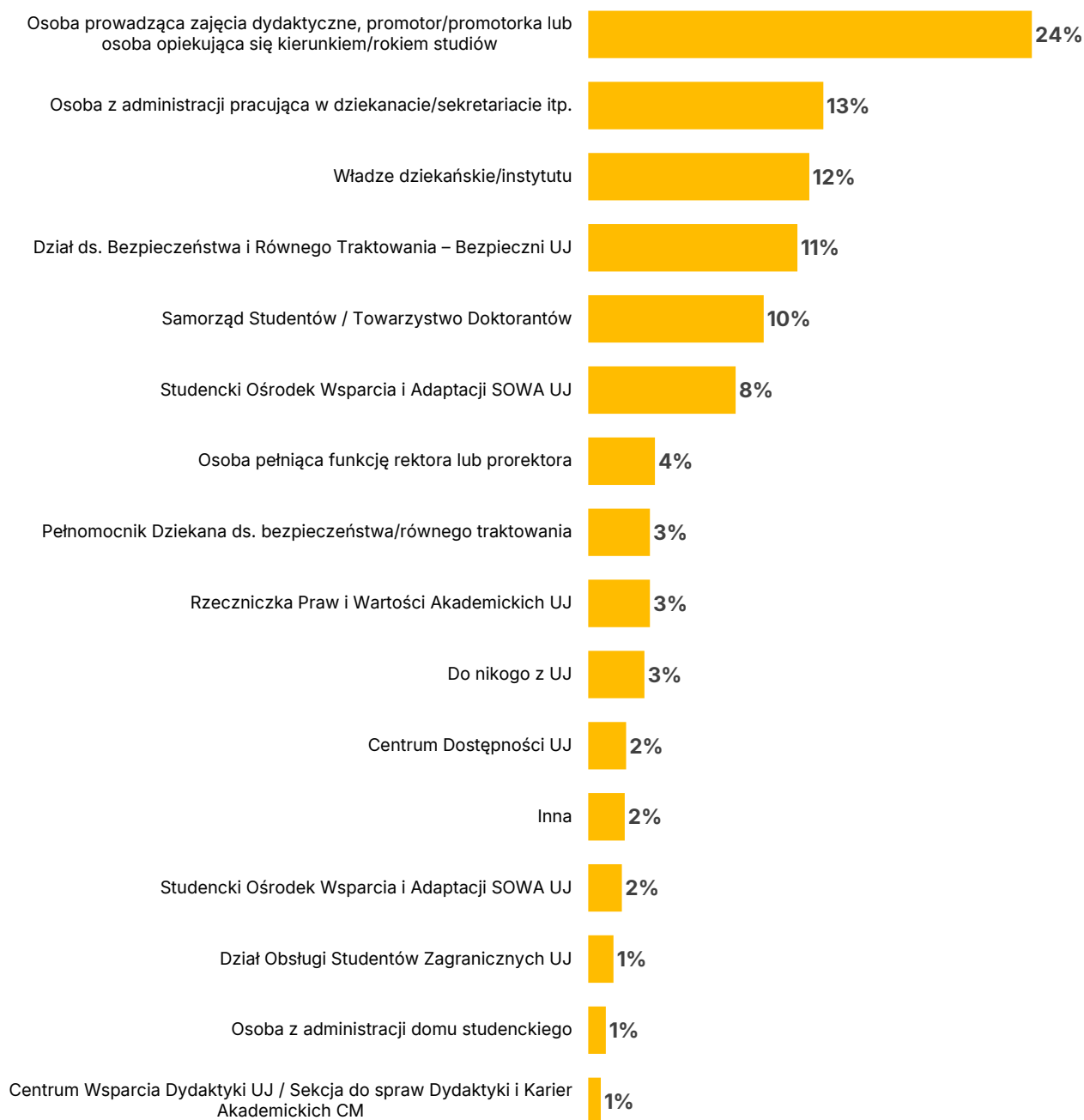
na wybór osoby/jednostki w zależności od sytuacji, 3 komentarze w postaci znaku „-” świadczącego o braku odpowiedzi. W ramach odpowiedzi „inna” zdecydowano się także na wskazanie osób/jednostek spoza UJ (4 komentarze) m.in. Ministerstwa Edukacji Narodowej, Rzecznika Praw Doktoranta oraz Policji.

Gdyby osobom badanym przydarzyłaby się niepożądana sytuacja w związku z nauką na UJ, to najprawdopodobniej udałyby się po pomoc w ramach UJ do (innej osoby/jednostki niż tej wskazanej w kafeterii): osoby studiującej (9 wskazań), osoby pełniącej rolę starosty (5 wskazań), koła naukowego (4 wskazania), organizacji studenckiej TęczUJ (2 wskazania), pracownika obsługi (1 wskazanie).

Wykres 16. Procent wskazań danej odpowiedzi w pytaniu

„Gdyby przydarzyło Ci się coś złego/niechcianego w związku z nauką na UJ, to do kogo z UJ najprawdopodobniej udasz się po pomoc?”.

Pytanie wielokrotnego wyboru

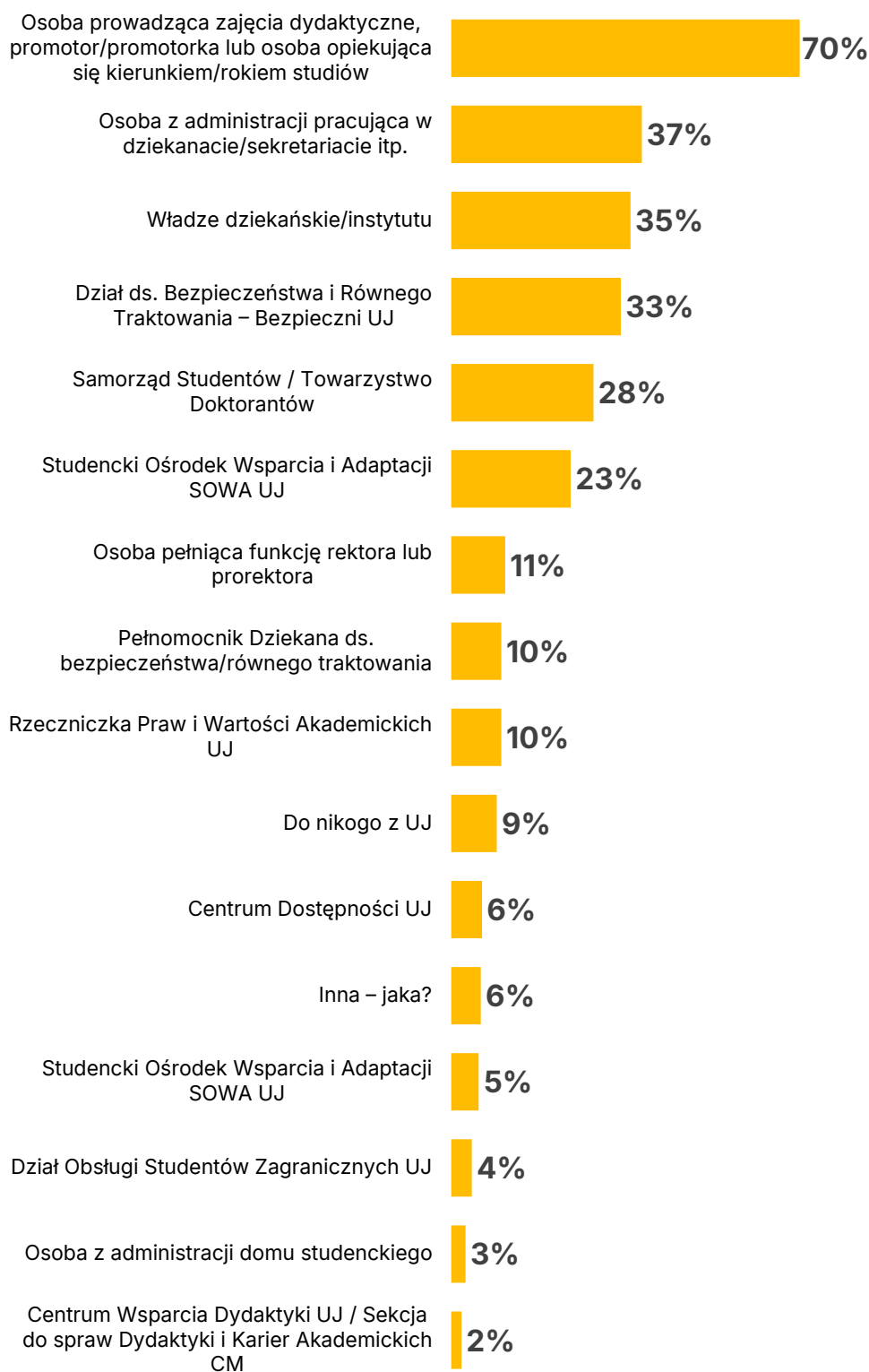

Wykres 17.

Procent osób wybierających daną kategorię w odpowiedzi na pytanie

„Gdyby przydarzyło Ci się coś złego/niechcianego w związku z nauką na UJ, to do kogo z UJ najprawdopodobniej udasz się po pomoc?”.

Pytanie wielokrotnego wyboru

Dodatkowe uwagi osób badanych

W ramach pytania „Jeśli uważasz, że pewne elementy naszej ankiety powinny zostać udoskonalone lub chcesz coś dodać, możesz to wyrazić w tym miejscu” przeanalizowano 67 komentarzy. Zdecydowana większość z nich (62) dotyczyła opinii na temat ankiety, w tym sugestii jej modyfikacji (52). Komentarze sugerują m.in.:

- > dookreślenie we wstępie do ankiety, że badanie koncentruje się na sytuacjach doświadczonych bezpośrednio, a nie pośrednio przez osoby badane,
- > powtórzenie we wstępie do ankiety rekomendacji z zaproszenia mailowego dotyczącej zwiększenia komfortu wypełniania ankiety na urządzeniu mobilnym z małym ekranem (ustawienie urządzenia w orientacji poziomej).
- > dodanie wybranych kategorii niepożądanych sytuacji (m.in. dyskryminacja ze względu na religię (wyznanie) lub przekonania w sprawach religijnych, dyskryminacja ze względu na poglądy polityczne, dyskryminacja ze względu na macierzyństwo i ojcostwo, dyskryminacja ze względu na pochodzenie (miasto/wieś), dyskryminacja ze względu na stan majątkowy),
- > dodanie na ostatniej stronie ankiety (pod podziękowaniami za wzięcie udziału w badaniu) informacji oraz danych kontaktowych do wybranych jednostek, do których można zwrócić się z prośbą o wsparcie.
- > Pozostałe komentarze (5) zawierały: opinie dotyczące braku wiedzy, czy i/lub gdzie zgłaszać niebezpieczne sytuacje (2 komentarze), sugestię zwiększenia ochrony w jednym z budynków (1 komentarz), sugestię szkolenia z języka inkluzywnego (1 komentarz), sugestię promowania jednostek zajmujących się bezpieczeństwem i równym traktowaniem w Uniwersytecie (1 komentarz).

Spis wykresów

Wykres 1. Procent odpowiedzi ze względu na formę kształcenia i zwrotność ankiet w ramach danej formy kształcenia

Wykres 2. Procent odpowiedzi ze względu na poziom studiów

Wykres 3. Procent odpowiedzi ze względu na płeć

Wykres 4. Rozkład odpowiedzi na pytanie

„Jeśli na uczelni stanie się coś złego, to mam przekonanie, że ktoś z UJ na to zareaguje”.

Wykres 5. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Jeśli na uczelni stanie się coś złego, to wiem, do kogo z UJ zwrócić się o pomoc”.

Wykres 6. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Jeśli na uczelni stanie się coś złego, to wiem, jakiego rodzaju wsparcia mogę oczekiwać ze strony uczelni”.

Wykres 7. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy na UJ czujesz się bezpiecznie?”.

Wykres 8. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy na UJ czujesz się sprawiedliwie i równo traktowany (-a, -e)?”.

Wykres 9. Ocena poczucia bezpieczeństwa na UJ a poziom studiów

Wykres 10. Ocena poczucia sprawiedliwego i równego traktowania na UJ a poziom studiów

Wykres 11. Ocena poczucia bezpieczeństwa na UJ względem płci

Wykres 12. Ocena poczucia sprawiedliwego i równego traktowania na UJ względem płci

Wykres 13. Rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczącym doświadczania agresji i przemocy w formie: fizycznej, werbalnej i niewerbalnej. Pytanie wielokrotnego wyboru

Wykres 14. Procent wskazań danej odpowiedzi w pytaniu „Czy w bieżącym roku akademickim zdarzyło Ci się doświadczyć poniższych niepożądanych sytuacji?”. Pytanie wielokrotnego wyboru

Wykres 15. Procent wskazań danej odpowiedzi na pytanie „Kto dopuścił się tego zachowania?” Pytanie wielokrotnego wyboru

Wykres 16. Procent wskazań danej odpowiedzi w pytaniu „Gdyby przydarzyło Ci się coś złego/niechcianego w związku z nauką na UJ, to do kogo z UJ najprawdopodobniej udasz się po pomoc?”. Pytanie wielokrotnego wyboru

Wykres 17. Procent osób wybierających daną kategorię w odpowiedzi na pytanie „Gdyby przydarzyło Ci się coś złego/niechcianego w związku z nauką na UJ, to do kogo z UJ najprawdopodobniej udasz się po pomoc?”. Pytanie wielokrotnego wyboru

ZAŁĄCZNIK

- KWESTIONARIUSZ ANKIETY „BADANIE BEZPIECZEŃSTWA I RÓWNEGO TRAKTOWANIA 2023/2024”

Język

Proszę wybierz język, w którym ma być wyświetlony kwestionariusz.

Please select the language in which you want the questionnaire to be displayed.

☐ Polski

☐ English

Drogi studencie, Droga studentko, Droga osobo studiująca,
Drogi doktorancie, Droga doktorantko, Droga osobo przygotowująca
rozprawę doktorską, zapraszamy Cię do wzięcia udziału w „Badaniu
bezpieczeństwa i równego traktowania 2023/2024”. Celem tego cyklicznego
badania jest określenie poziomu bezpieczeństwa i równego traktowania
społeczności studenckiej oraz doktoranckiej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Dzięki Waszym uwagom z poprzednich edycji badania udoskonaliliśmy oraz
skróciliśmy ankietę. Szacowany czas wypełnienia ankiety to około 10 minut.
Z góry dziękujemy za poświęcony czas i zaangażowanie w budowanie
bezpieczniejszego, wolnego od przemocy oraz dyskryminacji środowiska
nauki i pracy!

Badanie dotyczy bieżącego roku akademickiego, dlatego udzielając
odpowiedzi, weź, proszę, pod uwagę okres od 1 października 2023 r. Twoje
odpowiedzi mają charakter poufny. Wyniki badania zostaną przedstawione
w formie zbiorczego raportu, który będzie dostępny na stronie internetowej
Działu ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ.

Dane zebrane w ankiecie posłużą jednostkom UJ do usprawnienia działań
na rzecz bezpieczeństwa osobistego i równego traktowania, a tym samym
poprawy warunków kształcenia i prowadzenia badań naukowych.

Teraz uzupełniasz ankietę na kierunku: [tu pojawi się nazwa kierunku]
([tu pojawi się nazwa wydziału])

Zespół Bezpieczni UJ
www.bezpieczni.uj.edu.pl

NAWIGACJA

Do nawigacji użyj przycisków umieszczonych na dole strony.

Po przerwaniu ankiety (zamknięcie strony z ankietą lub wyłączenie przeglądarki internetowej) możesz do niej wrócić, klikając ponownie w przesłany link, jednak dopiero po upływie 10 minut. Wypełnianie ankiety możesz kontynuować od miejsca, w którym została przerwana.

RODO

Zachęcamy do zapoznania się z informacją dotyczącą ochrony danych w UJ.

Dane osobowe w postaci adresu e-mail są przetwarzane tylko na etapie wysyłania kwestionariusza ankiety i wyłącznie w tym celu. Udzielone odpowiedzi mają charakter poufny.

Pytania, wątpliwości i sugestie dotyczące badania prosimy zgłaszać na adres: badania.bezpieczni@uj.edu.pl

1. Oceń, w jakim stopniu zgadzasz się z poniższymi stwierdzeniami.

- Jeśli na uczelni stanie się coś złego, to mam przekonanie, że ktoś z UJ na to zareaguje.
- Jeśli na uczelni stanie się coś złego, to wiem, do kogo z UJ zwrócić się o pomoc.
- Jeśli na uczelni stanie się coś złego, to wiem, jakiego rodzaju wsparcia mogę oczekiwać ze strony uczelni.

☐ Zdecydowanie się nie zgadzam	☐ Raczej się zgadzam
☐ Raczej się nie zgadzam	☐ Zdecydowanie się zgadzam
☐ Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	

2. Czy na UJ czujesz się bezpiecznie?

☐ Zdecydowanie nie	☐ Raczej tak
☐ Raczej nie	☐ Zdecydowanie tak
☐ Ani tak, ani nie	

3. Czy na UJ czujesz się sprawiedliwie i równo traktowany (-a, -e)?

☐ Zdecydowanie nie	☐ Raczej tak
☐ Raczej nie	☐ Zdecydowanie tak
☐ Ani tak, ani nie	

4. Czy w bieżącym roku akademickim w związku z nauką na UJ zdarzyło Ci się doświadczyć:**Agresji i przemocy fizycznej**

☐ Tak	☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie	

Agresji i przemocy werbalnej

☐ Tak	☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie	

Agresji i przemocy niewerbalnej

☐ Tak	☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie	

5. Czy w bieżącym roku akademickim zdarzyło Ci się doświadczyć poniższych niepożądanych sytuacji?

Przemoc cyfrowa (np. obraźliwe e-maile, SMS-y, telefony, wpisy na portalach społecznościowych, umieszczanie w internecie ośmieszających zdjęć lub filmów, upublicznianie prywatnych materiałów i wiadomości, ataki na czacie lub w grupie dyskusyjnej, podszywanie się pod inną osobę)

- ☐ Tak ☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie

Jeśli tak, to:

Kto dopuścił się tego zachowania:

- ☐ Osoba studiująca ☐ Osoba spoza uczelni
☐ Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne ☐ Rezygnuję z odpowiedzi
☐ Osoba z administracji/obsługi

Uporczywe nękanie (śledzenie, zastraszanie, grożenie, manipulacja, szantaż)

- ☐ Tak ☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie

Jeśli tak, to:

Kto dopuścił się tego zachowania:

- ☐ Osoba studiująca ☐ Osoba spoza uczelni
☐ Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne ☐ Rezygnuję z odpowiedzi
☐ Osoba z administracji/obsługi

Molestowanie seksualne (nieakceptowane zachowanie o charakterze seksualnym lub odnoszące się do płci)

- ☐ Tak ☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie

Jeśli tak, to:

Kto dopuścił się tego zachowania:

- ☐ Osoba studiująca ☐ Osoba spoza uczelni
☐ Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne ☐ Rezygnuję z odpowiedzi
☐ Osoba z administracji/obsługi

Homofobia i transfobia

- ☐ Tak ☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie

Jeśli tak, to:

Kto dopuścił się tego zachowania:

☐ Osoba studiująca	☐ Osoba spoza uczelni
☐ Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne	☐ Rezygnuję z odpowiedzi
☐ Osoba z administracji/obsługi	

Rasizm i ksenofobia

☐ Tak	☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie	

Jeśli tak, to:

Kto dopuścił się tego zachowania:

☐ Osoba studiująca	☐ Osoba spoza uczelni
☐ Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne	☐ Rezygnuję z odpowiedzi
☐ Osoba z administracji/obsługi	

Dyskryminacja ze względu na wiek (ageizm)

☐ Tak	☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie	

Jeśli tak, to:

Kto dopuścił się tego zachowania:

☐ Osoba studiująca	☐ Osoba spoza uczelni
☐ Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne	☐ Rezygnuję z odpowiedzi
☐ Osoba z administracji/obsługi	

Dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność (ableizm) lub dyskryminacja ze względu na stan zdrowia

☐ Tak	☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie	

Jeśli tak, to:

Kto dopuścił się tego zachowania:

☐ Osoba studiująca	☐ Osoba spoza uczelni
☐ Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne	☐ Rezygnuję z odpowiedzi
☐ Osoba z administracji/obsługi	

Mikroagresje (werbalne i pozawerbalne przekazy, które powodują upokorzenie, izolację, formułowane wobec osób i grup posiadających w społeczeństwie niższy status społeczny)

- ☐ Tak ☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie

Jeśli tak, to:

Kto dopuścił się tego zachowania:

- ☐ Osoba studiująca ☐ Osoba spoza uczelni
☐ Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne ☐ Rezygnuję z odpowiedzi
☐ Osoba z administracji/obsługi

Inne przejawy dyskryminacji, nierównego traktowania i/lub nadużywania pozycji władzy

- ☐ Tak ☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie

Jeśli tak, to:

Kto dopuścił się tego zachowania:

- ☐ Osoba studiująca ☐ Osoba spoza uczelni
☐ Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne ☐ Rezygnuję z odpowiedzi
☐ Osoba z administracji/obsługi

Nieprzestrzeganie warunków zaliczenia lub organizacji zajęć przez osoby prowadzące zajęcia

- ☐ Tak ☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie

Zły stan techniczny budynków i instalacji

- ☐ Tak ☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie

Naruszanie zasad i procedur bezpieczeństwa z zakresu BHP oraz ochrony przeciwpożarowej

- ☐ Tak ☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Nie

Jeśli tak, to:

Kto dopuścił się tego zachowania:

- ☐ Osoba studiująca ☐ Osoba spoza uczelni
☐ Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne ☐ Rezygnuję z odpowiedzi
☐ Osoba z administracji/obsługi

6. Jeśli chcesz opisać jedną lub kilka niepożądanych sytuacji, możesz zrobić to w tym miejscu. [Odpowiedź otwarta].

7. Gdyby przydarzyło Ci się coś złego/niechcianego w związku z nauką na UJ, to do kogo z UJ najprawdopodobniej udasz się po pomoc? Wybierz, proszę, maksymalnie 5 odpowiedzi.

☐ Osoba pełniąca funkcję rektora lub prorektora	☐ Pełnomocnik Dziekana ds. bezpieczeństwa/równego traktowania
☐ Władze dziekańskie/institutu	☐ Centrum Dostępności UJ
☐ Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne, promotor/promotorka lub osoba opiekująca się kierunkiem/rokiem studiów	☐ Dział Obsługi Studentów Zagranicznych UJ
☐ Osoba z administracji pracująca w dziekanacie/sekretariacie itp.	☐ Centrum Wsparcia Dydaktyki UJ / Sekcja do spraw Dydaktyki i Karier Akademickich CM
☐ Osoba z administracji domu studenckiego	☐ Studencki Ośrodek Wsparcia i Adaptacji SOWA UJ
☐ Dział ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ	☐ Samorząd Studentów / Towarzystwo Doktorantów
☐ Rzeczniczka Praw i Wartości Akademickich UJ	☐ Inna – jaka?
	☐ Do nikogo z UJ

8. Jeśli uważasz, że pewne elementy naszej ankiety powinny zostać udoskonalone lub chcesz coś dodać, możesz to wyrazić w tym miejscu. [Odpowiedź otwarta].

☐ Wszystko działa dobrze / Niczego nie brakuje	☐ Nie wiem

Metryczka

Proszę podaj swoją płeć.

☐ Kobieta	☐ Inna
☐ Mężczyzna	☐ Nie chcę odpowiadać na to pytanie
☐ Osoba niebinarna	

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

Pytania, wątpliwości i sugestie dotyczące badania prosimy zgłaszać na adres:

badania.bezpieczni@uj.edu.pl

Zespół Bezpieczni UJ

Dział ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ
to jednostka uczelniana, która powstała po to, aby koordynować
na uczelni działania na rzecz bezpieczeństwa osobistego oraz
równego traktowania.

Strona internetowa: www.bezpieczni.uj.edu.pl

Dział ds. Bezpieczeństwa
i Równego Traktowania
– Bezpieczni UJ